

Tieslietu ministrija

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas **2020.** gada publiskais pārskats

Rīga, 2020

Priekšvārds

Godātais lasītāj!

2020. gads ir bijis izaicinājumu un panākumu pilns gads gan Tieslietu ministrijai, gan visai sistēmai kopumā, neskatoties uz globālās jeb vispasaules koronavīrusa (Covid-19) izplatību. Šis vēsturiskais periods liek atskatīties uz visiem paveiktajiem darbiem, vēl nebijušiem izaicinājumiem un nākotnes plāniem.

Gadskārtējā gada pārskatā esam iezīmējuši svarīgākos Tieslietu ministrijas pasākumus un gada laikā paveikto. 2020. gadā esam daudz strādājuši, lai iekšēji uzlabotu Tieslietu ministrijas vadības sistēmu, noslēdzas Tieslietu ministrijas darbības stratēģija 2018. – 2020. gadam, un ir uzsākts darbs pie jaunās stratēģijas, kura tiks iezīmēta 5 nākotnes attīstības gadiem, izstrādāts pretkorupcijas plāns un risku vadības ieviešanas plāns, pieņemts apstiprināšanai tieslietu resora darba plāns un īstenots Valsts pārvaldes Reformu plāns 2020, kurā Tieslietu resors sasniedza visus uzstādītos mērķus. Vienlaikus, kā svarīgākos 2020. gada paveiktos pasākumus, var minēt:

- 2020. gada 1. jūlijā stājās spēkā “Grozījumi likumā “Par tiesu varu””, kas paredz, ka Civilprocesa likumā un Kriminālprocesa likumā noteiktu lietu izskatīšanai pirmajā instancē tiek izveidota Ekonomisko lietu tiesa.
- Pieņemti grozījumi Krimināllikumā, kas stāsies spēkā 2022. gada 1. janvārī, ar kuru aizsākta nepilngadīgo kriminālatbildības reforma, paredzot nepilngadīgai personai atšķirīgu sodu piemērošanas un aizstāšanas kārtību.
- Atbalstīts Tieslietu ministrijas sagatavotais Ministru kabineta noteikumu projekts “Kadastrālās vērtēšanas noteikumi”, lai nodrošinātu taisnīgāku kadastrālo vērtību aprēķinu nekustamajiem īpašumiem.
- Turpināts strādāt pie bērnu tiesību aizsardzības pilnveides, sadarbībā ar Labklājības ministriju ir izstrādāts likumprojekts "Grozījumi Bāriņtiesu likumā".
- Atbalstīta jaunā Liepājas cietuma būvniecības uzsākšana 2021. gadā. 2020. gadā notika aktīvs darbs pie jaunā Liepājas cietuma būvniecības procesa organizēšanas un cietuma būvniecības organizēšanās uzraudzības modeļa izstrādes.
- Veicināta sabiedrības izpratne par tiesiskās aizsardzības procesu un maksātnespējas procesu un veikti pasākumi maksātnespējas jomas tiesiskā regulējuma pilnveidei.
- Lai nodrošinātu vienotu administratīvo pārkāpumu procesu uzskaiti visās valsts un pašvaldību institūcijās, ir ieviesta un no 2020. gada 1. jūlija darbojas Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta informācijas sistēma. Stājušies spēkā grozījumi Sodu reģistra likumā, nodrošinot tiesisko regulējumu gadījumiem, kad administratīvā pārkāpuma process norisinās ar elektroniskās vides starpniecību.
- 2020. gadā Tieslietu ministrijas pastāvīgajā darba grupā Civillikuma mantojuma tiesību daļas grozījumu izstrādei ir aktīvi strādājuši pie Civillikuma

mantojuma tiesību daļas modernizācijas un tiesiskā regulējuma pilnveidošanas.

- 2020. gadā Tieslietu ministrija uzsāka darbu pie Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā ietvertā regulējuma pilnveidošanas.
- Izstrādāti likumprojekti "Grozījumi Komerclikumā" un "Grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru"", kas pilnveido akciju uzskaites un reģistrācijas kārtību.
- Izstrādāti grozījumi Civilprocesa likumā par saistību piespiedu izpildīšanas brīdinājuma kārtībā elektronizāciju.
- 2020. gadā turpinājās darbs pie grozījumiem Civilprocesa likumā saistībā ar E-lietas ieviešanu un 2020. gada 20. augustā VSS tika izsludināts likumprojekts "Grozījumi Civilprocesa likumā".
- 2020. gadā tika izpildīta Valdības rīcības plāna 189. punktā ietvertā apņemšanās nodrošināt stabilu finansēšanas modeli Latvijas oficiālajam izdevējam "Latvijas Vēstnesis" tam deleģēto valsts uzdevumu izpildei, neprasot papildu līdzekļus no valsts budžeta.

Nenoliedzami, Tieslietu ministrijas darbs nekad neapstājas, tāpēc 2021. gadā Tieslietu ministrija plāno virkni pasākumu, lai turpinātu nodrošināt tiesiskumu valstī un sekmētu sabiedrības labklājības līmeņa paaugstināšanos – droša uzņēmējdarbības vide, uz taisnīgu rezultātu orientēta tiesu sistēma, tiesas un prokuratūras, advokatūras atbildības stiprināšana, inovatīvu tehnoloģisko risinājumu ieviešana tieslietu sistēmā, notiesāto resocializācijas sistēmas pilnveidošana un bērnu tiesību jautājumu sakārtošana. Mēs strādājam Jums – Latvijas sabiedrības labā!

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas valsts sekretārs

Raivis Kronbergs

Satura rādītājs

Priekšvārds.....	2
Satura rādītājs	4
Tekstā izmantotie saīsinājumi	5
1. Pamatinformācija.....	6
1.1. Informācija par TM.....	6
1.1.1. TM darbības virzieni.....	7
1.1.2. TM padotībā esošās iestādes	8
1.1.3. TM 2020. gada uzdevumi, prioritātes un pasākumi	10
2. Finanšu resursi 2020. gadā	13
2.1. Valsts budžeta finansējuma izlietojums.....	15
2.2. Valsts budžeta nefinansēta iestāde	23
2.3. Tieslietu ministrijas budžeta programmas un apakšprogrammas.....	24
2.4. Prioritārie pasākumi	26
2.5. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums	27
2.6. Pakalpojumi 2020. gadā.....	36
2.7. TM vadības un darbības uzlabošanas sistēmas.....	37
3. TM darbības rezultāti 2020. gadā	38
3.1. Tiesību politikā	38
3.2. Tiesu sektorā.....	50
4. Personāls	57
5. Komunikācija ar sabiedrību.....	58
6. 2021. gadā plānotie pasākumi	59

Tekstā izmantotie saīsinājumi

ES – Eiropas Savienība
IeVP – Ieslodzījuma vietu pārvalde
JPA – Juridiskās palīdzības administrācija
MKD – Maksātspējas kontroles dienests
MK – Ministru kabinets
PV – Patentu valde
TA – Tiesu administrācija
TM – Tieslietu ministrija
TAP – Tiesību aktu projekts
VAS "TNA" – Valsts akciju sabiedrība "Tiesu namu aģentūra"
UR – Uzņēmumu reģistrs
UGFA – Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija
VK – Valsts kanceleja
VPD – Valsts probācijas dienests
VTEB – Valsts tiesu ekspertīžu birojs
VVC – Valsts valodas centrs
VZD – Valsts zemes dienests
VDK – Valsts drošības aģentūra
VAS "LV" – Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
OECD – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija

1. Pamatinformācija

1.1. Informācija par TM

TM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tieslietu (tiesību sistēmas politikas, tiesu sistēmas un tiesu administrēšanas) nozarēs, kā arī citās šajos noteikumos minētajās valsts politikas jomās.

Ministrija ir tieši pakļauta tieslietu ministram.

Ministrija ir augstākā iestāde ministrijas padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm un privātpersonām, kurām deleģēts pārvaldes uzdevums un kuras, pildot konkrēto uzdevumu, ir ministrijas padotībā, ja likumā vai Ministru kabineta noteikumos nav noteikts citādi.

Ministrijas funkcijas ir:

1. izstrādāt, organizēt un koordinēt politiku šādās jomās:

- tiesību sistēma, tajā skaitā valststiesību, administratīvo tiesību, civiltiesību, komerciesību, krimināltiesību un reliģisko tiesību jomā, kā arī procesuālo tiesību jomā;
 - tiesu sistēma un rajona (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu administrēšana;
 - kriminālsodu un administratīvo sodu sistēma;
 - sodu izpilde;
 - tiesu ekspertīze;
 - informācijas atklātība;
 - publiskie reģistri;
 - oficiālās publikācijas un tajās ietvertās informācijas sistematizācija;
 - personas datu aizsardzība;
 - rūpnieciskais īpašums, īpaši patenti, preču zīmes, dizainparaugi un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas;
 - nekustamā īpašuma valsts kadastra uzturēšana;
 - juridisku personu (izņemot kredītiestādes) un fizisku personu maksātspēja;
 - civiltāvokļa aktu reģistrācija;
 - reliģiskās lietas;
 - brīvās juridiskās profesijas;
 - alternatīvie strīdu risināšanas veidi – šķīrējtiesas un mediācija;
 - valsts garantēto uzturlīdzekļu nodrošināšana;
 - valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība;
 - valsts kompensācijas cietušajiem;
 - noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršana kopīgi ar Finanšu ministriju atbilstoši noteiktajai kompetencei;
2. organizēt un koordinēt likumu un citu normatīvo aktu īstenošanu;
3. veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

TM misija ir tiesiskuma nodrošināšana, kas izpaužas sabiedrības informēšanā par savām tiesībām un iespēju efektīvi tās izmantot, vienlaikus nodrošinot sabiedrības drošību, likuma varas prevalēšanu un labklājību, kā arī izaugsmi.

1.1.1. TM darbības virzieni

TM darbības virzieni:

- administratīvo tiesību politika (mērķis – konkrētās publiski tiesiskajās attiecības starp valsti un privātpersonu indivīdiem tiek nodrošināts taisnīgs rezultāts);
- administratīvo sodu politika (mērķis – nodrošināt sabiedrisko kārtību un sabiedrības interešu aizsardzību, salāgojot prevenciju un sodīšanu);
- krimināltiesību politika (mērķis – personai par noziedzīgo nodarījumu tiek piemērots taisnīgs, samērīgs un efektīvs kriminālsods vai cits ietekmēšanas līdzeklis, kriminālsodu un citu ietekmēšanas līdzekļu izpilde ir taisnīga un efektīva);
- civiltiesību politika (mērķis – privāttiesisko attiecību dalībnieku tiesību un interešu visaptveroša un stabila aizsardzība);
- tiesu sistēmas politika (mērķis – efektīva un uzticama tiesu sistēma);
- konstitucionālo tiesību politika (mērķis – nodrošināt valsts varas institūciju stabilitāti un tiesiskuma un cilvēka pamattiesību ievērošanu);
- komerciesību politika (mērķis – komercdarbībai labvēlīga – stabila un efektīva – tiesiskā vide);
- nekustamā īpašuma tiesību politika (mērķis – nekustamo īpašumu īpašnieku, valdītāju un lietotāju tiesību un interešu droša, efektīva un uzticama aizsardzība);
- starptautiskā un ES tiesību politika (mērķis – efektīva Latvijas interešu pārstāvība starptautisko ES institūciju darbības formātos);
- bērnu tiesību politika (mērķis – veidot sabiedrības, t.sk. bērnu, vajadzībām atbilstošu bērnu interešu aizskāruma novēršanas sistēmu);
- tiesību aktu kvalitātes un pieejamības politika (mērķis – mazināt normatīvismu un uzlabot normatīvo aktu projektu kvalitāti un pieejamību).

1.1.2. TM padotībā esošās iestādes

Maksātnespējas kontroles dienests

MKD darbības mērķis ir īstenot valsts politiku tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa jautājumos, aizsargāt darbinieku intereses viņu darba devēja maksātnespējas procesā, likumā noteiktajā kārtībā īstenot valsts un sabiedrības interešu aizsardzību tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa jautājumos.

Papildu informācija par MKD – www.mkd.gov.lv.

Uzņēmumu reģistrs

UR ir valsts iestāde, kas Latvijas Republikas teritorijā reģistrē uzņēmumus (uzņēmējsabiedrības), komersantus, to filiāles un pārstāvniecības, kā arī visas izmaiņas to darbības pamatdokumentos un veic citas normatīvajos aktos paredzētās darbības. UR reģistrē arī masu informācijas līdzekļus, biedrības un nodibinājumus, komerčīlas, izšķirošās ietekmes, laulību, publiskās un privātās partnerības līgumus, politiskās partijas, šķirējtiesas arodbiedrības, reliģiskās organizācijas un to iestādes, kā arī maksātnespējas procesus.

Papildu informācija par UR – www.ur.gov.lv.

Juridiskās palīdzības administrācija

JPA nodrošina valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu. Likums "Par valsts kompensāciju cietušajiem" nosaka kārtību, kādā JPA izmaksā valsts kompensāciju cietušajiem. Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā noteiktajos gadījumos JPA nodrošina valsts budžeta līdzekļus, kas piešķirti juridiskās palīdzības nodrošināšanai, piedziņai. Savukārt cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiek nodrošināta Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un administratīvā procesa ietvaros.

Papildu informācija par JPA – www.jpa.gov.lv.

Valsts probācijas dienests

VPD ir kriminālsodu un citu krimināltiesisko līdzekļu izpildes institūcija, kas organizē kriminālsoda – piespiedu darba – izpildi, uzrauga nosacīti notiesātas, nosacīti no kriminālatbildības atbrīvotas un personas, kuras pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādes, nodrošinot papildsoda – probācijas uzraudzības – izpildi, sniedz izvērtēšanas ziņojumus, izstrādā un īsteno probācijas programmas, organizē un vada izlīgumus kriminālprocesā, organizē audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi.

Papildu informācija par VPD – www.probacija.lv.

Tiesu administrācija

TA organizē un nodrošina rajona (pilsētu) tiesu, apgabaltiesu un rajonu (pilsētu) tiesu zemesgrāmatu nodaļu administratīvo darbu, kā arī nodrošina informācijas sistēmu Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas, tiesu informatīvās sistēmas un Izpildu lietu reģistra uzturēšanu un attīstību. Papildus minētajam TA nodrošina Tiesnešu ētikas komisijas un Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas darbību, veido un uztur Tiesu ekspertu reģistru, nodrošina Tiesu ekspertu padomes darbu, kā arī īsteno projektus tiesu sistēmas attīstības jomā.

Papildu informācija par TA – www.ta.gov.lv.

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

VTEB kompetencē ir dažāda veida tiesu ekspertīžu veikšana, pamatojoties uz izmeklētāju, prokuroru un tiesu lēmumiem, ka arī citu juridisku un fizisku personu iesniegumiem.

Papildu informācija par VTEB – www.vteb.gov.lv.

Patentu valde

PV normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā, nodrošinot rūpnieciskā īpašuma tiesību reģistrāciju un reģistru ziņu publikāciju savā oficiālajā izdevumā, kā arī veicina izpratni par šo tiesību aizsardzību valstī un sabiedrībā. PV pieņem un izskata personu pieteikumus rūpnieciskā īpašuma objektu tiesiskajai aizsardzībai, veic pieteikumu ekspertīzi, piešķir patentus, reģistrē preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu tipogrāfijas un kārtoto attiecīgos valsts reģistrus, kā arī savas kompetences ietvaros izstrādā normatīvo aktu projektus, rīko profesionālo patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmenus, konsultē juridiskās un fiziskās personas rūpnieciskā īpašuma jautājumos.

Papildu informācija par PV – www.lrpv.gov.lv un www.patbib.gov.lv.

Valsts valodas centrs

VVC, īstenojot politiku, kā arī uzraugot un kontrolējot normatīvo aktu ievērošanu valsts valodas jautājumos, nodrošina latviešu valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību.

Papildu informācija par VVC – www.vvc.gov.lv.

Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija

UGFA nodrošina bērniem uzturlīdzekļus tiesas noteiktajā apmērā, kas nav lielāks par Ministru kabineta noteiktajiem minimālajiem uzturlīdzekļiem, ja tiesu izpildītājs atzinis, ka uzturlīdzekļu piedziņa no bērna vecāka nav iespējama vai arī, ja bērna vecāks tiesas spriedumu maksāt uzturlīdzekļus pilda, bet nenodrošina to pilnā apmērā.

Papildu informācija par UGFA – www.ugfa.gov.lv.

Valsts zemes dienests

VZD ir tiešās pārvaldes iestāde, kas savas kompetences ietvaros pārzina zemes kā nacionālās bagātības un ar to saistīto objektu valsts uzskaiti un pārraudzību, lai nodrošinātu tās sekmīgu izmantošanu un aizsardzību.

Papildu informācija par VZD – www.vzd.gov.lv.

Ieslodzījuma vietu pārvalde

IEVP īsteno valsts politiku apcietinājuma kā drošības līdzekļa un brīvības atņemšanas kā kriminālsoda izpildes jomā.

Papildu informācija par IeVP – www.ievp.gov.lv.

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vēstnesis”

VSIA “LV” īsteno valsts politiku oficiālās publikācijas un tajā ietvertās informācijas sistematizācijas jomā, tajā skaitā veicina izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām privātpersonu tiesībām un pienākumiem, kā arī nodrošina valsts oficiālās publikācijas un tajā ietvertās informācijas sistematizācijas procesu.

Papildu informācija par LV – www.lv.lv.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Tiesu namu aģentūra”

SIA “TNA” darbības virzieni ir tieslietu nozares prasībām atbilstoša nekustamo īpašumu apsaimniekošana, ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu un tiesu nodrošināšana ar to funkciju izpildei nepieciešamajām telpām, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšanas pakalpojumu sniegšana, infrastruktūras attīstības projektu vadības un konsultācijas pakalpojumu sniegšana, kā arī tieslietu sistēmas institūciju darbībai nepieciešamās juridiskās literatūras izdošana.

Papildu informācijas par TNA – www.tna.gov.lv.

1.1.3. TM 2020. gada uzdevumi, prioritātes un pasākumi

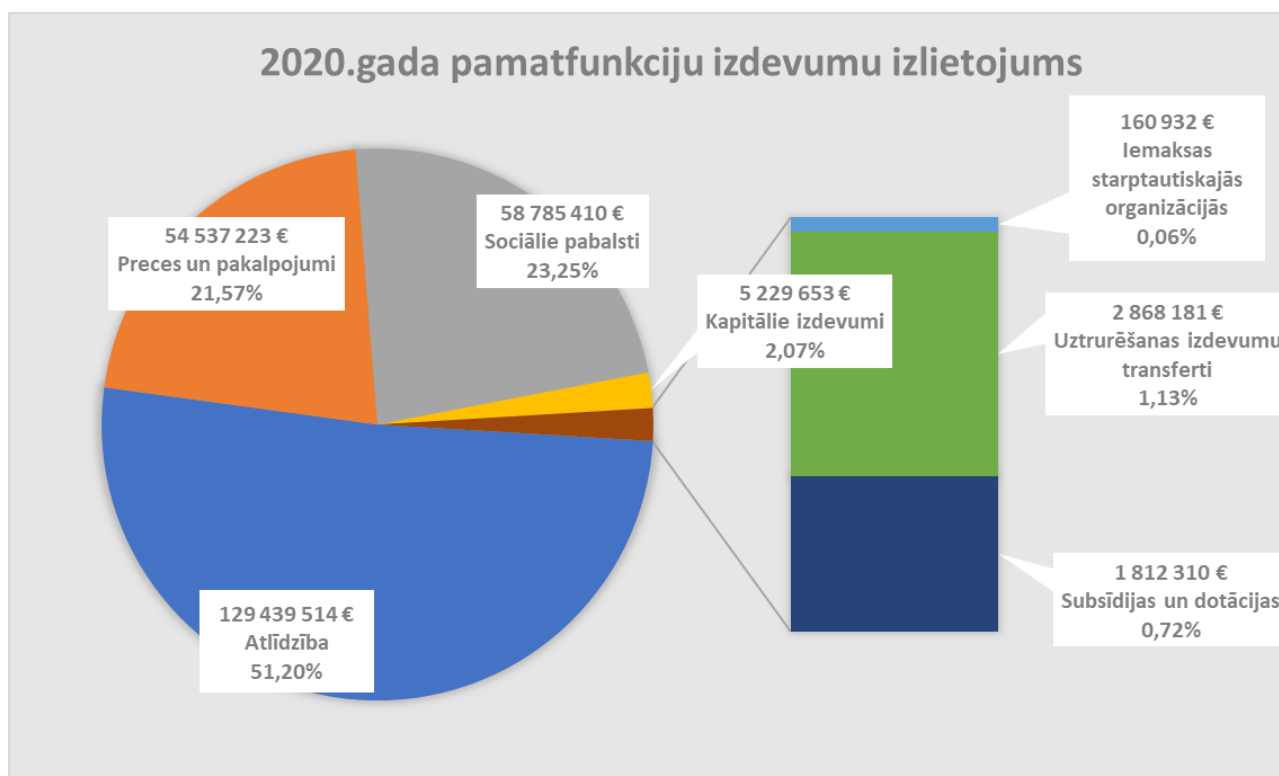
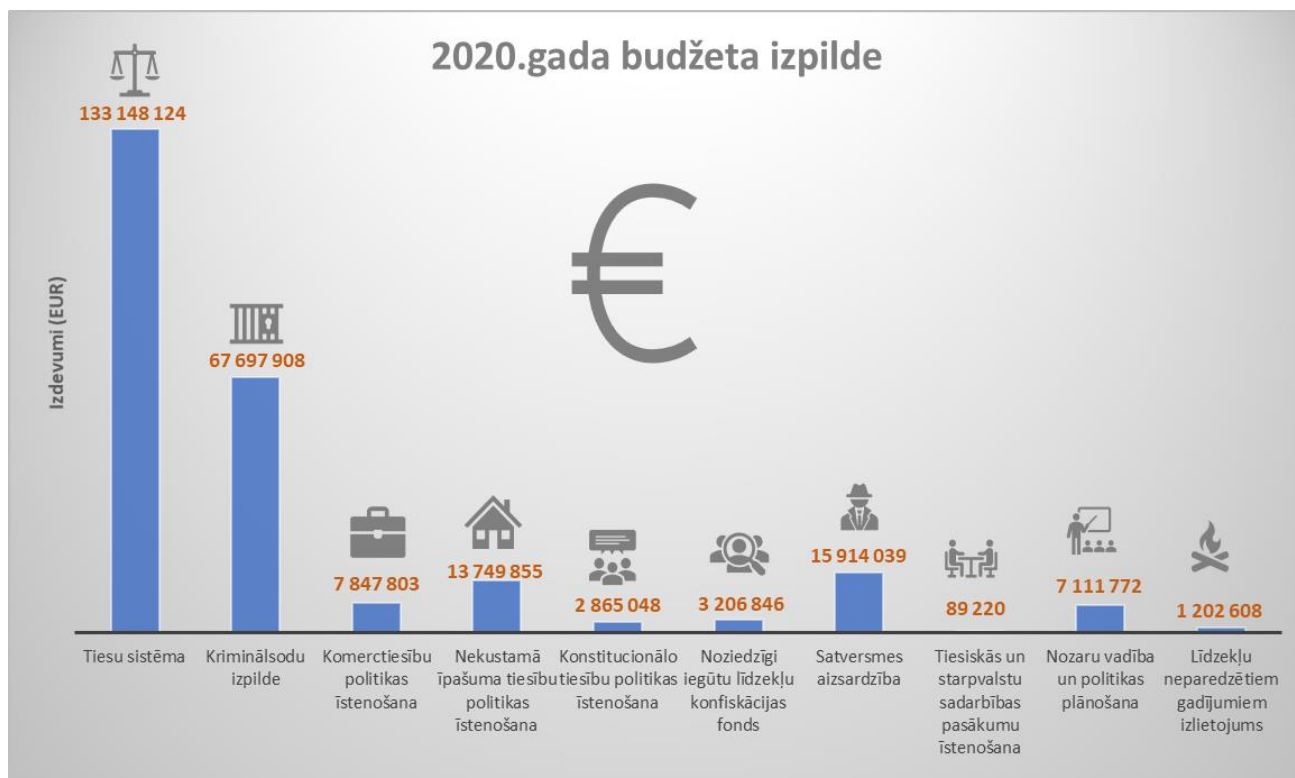
TM 2020. gadā izvirzīja šādus uzdevumus, prioritātes un nepieciešamos pasākumus:

- Turpināt darbu pie bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveides.
- Sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm izstrādās informatīvo ziņojumu ar pasākumu plānu, kas vērsts uz visu OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas izteikto rekomendāciju pilnvērtīgu un savlaicīgu izpildi.
- Maksātspējas jomā īstenot rīcībpolitiku ar stiprināt mehānismus, kas radītu ilglaicīgāku pozitīvo ietekmi kā uz katru individu atsevišķi, tā arī tā kreditoriem un sabiedrību kopumā.
- Veikt nepieciešamos darbus, lai jaunā Liepājas cietuma būvniecību varētu sākt 2021. gadā.
- Veikt nepieciešamos sistēmiskos pasākumus saistībā ar jaunās kadastrālās vērtēšanas metodikas ieviešanu.
- Pabeigt risinājuma izstrādi par efektīvāko ieslodzīto konvojēšanas funkcijas nodrošināšanu Valsts policijā un Ieslodzījuma vietu pārvaldē un nodrošināt tā īstenošanu.
- Izstrādāt ziņojumu (konceptu) par normatīvo aktu tulkošanas politiku tuvākajiem pieciem gadiem.

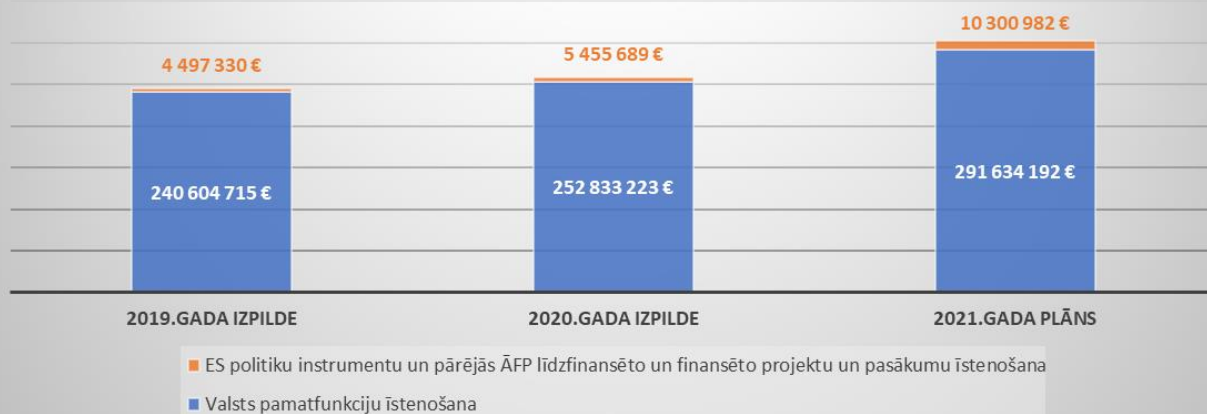
- Turpināt darbu pie pasākumiem valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanai.
- Pabeigt nozaru administratīvo pārkāpumu kodifikācijas ieviešanu.
- Turpinātu civilprocesa pilnveidošanas izmaiņu virzību gan attiecībā uz TM pastāvīgajā darba grupā, valdībā un Saeimā esošajiem projektiem.
- Virzīties uz vienotu īpašumu (zemes un ēkas vienotības princips), turpinot uz piespiedu dalītā īpašuma sakārtošanu vērstu pasākumu īstenošanu.
- Izstrādāt grozījumus Civillikuma mantojuma tiesību daļā un saistītajos normatīvajos aktos, balstoties uz pētījuma "Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi un to modernizācijas nepieciešamība" pastāvīgajā darba grupā Civillikuma mantojuma tiesību daļas grozījumu izstrādei rasto risinājumus.
- Turpināt darbu pie komerciesību regulējuma pilnveidošanas akciju reģistrācijas jautājumā.
- Turpināt darbu pie pasākumu īstenošanas (grozījumi Civilprocesa likumā, tehniskā risinājuma izstrāde), paredzot elektronizēt pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā izskatīšanu.
- Turpināt pēc pieprasījuma organizēt seminārus par normatīvo aktu izstrādes procesu, anotāciju aizpildīšanu un juridisko tehniku, tādējādi veicinot normatīvo aktu kvalitātes paaugstināšanos.
- E-lietas programmas īstenošanas ietvaros izstrādāt nepieciešamos normatīvo aktu grozījumus (grozījumi Civilprocesa likumā, Kriminālprocesa likumā, grozījumi Administratīvā procesa likumā). Ar procesuālo likumu grozījumiem tiek plānota procesuālo darbību fiksēšanas modernizācija un lietvedības digitalizācija, kas atvieglos valsts pārvaldes, tiesībsargājošo iestāžu un tiesu darbu, kā arī nodrošinās vienkāršāku pieeju materiāliem lietas dalībniekiem.
- Turpināt darbu pie nepieciešamo grozījumu normatīvajos aktos virzības Saeimā (grozījumi likumā "Par tiesu varu", Civilprocesa likumā un Kriminālprocesa likumā), lai nodrošinātu Ekonomisko lietu tiesas darba uzsākšanu 2021. gada 1. janvārī. 2020. gadā turpināsies darbs pie tiesnešu un tiesas darbinieku apmācību programmas izstrādes, tiesnešu un tiesas darbinieku atlasī un apmācībām.
- Nodrošināt nepieciešamo normatīvo aktu projektu, lai pilnveidotu advokatūras institūta uzraudzību un darbības kvalitāti, virzību Saeimā.
- Nodrošināt nepieciešamo normatīvo aktu projektu, lai stiprinātu Satversmes tiesas neatkarību, virzību Saeimā.
- Veikt izvērtējumu par Šķīrējtiesu likuma darbības efektivitāti, tajā skaitā, novērtējot šķīrējtiesām izvirzītu prasību izpildi.
- Izstrādāt grozījumus Zemesgrāmatu likumā un Notariāta likumā, paaugstinot darījumos ar nekustamo īpašumu tiesiskās drošības pakāpi un notāra pieejamību reģionos.
- Turpināt darbu pie Uzturlīdzekļu garantiju fonda parādnieku ierobežojošo pasākumu noteikšanas ar mērķi veicināt uzturlīdzekļu maksāšanas disciplīnu, kā arī veicināt regresa kārtībā atgūto līdzekļu apmēra pieaugumu.

- Konceptuāli jauns tiesneša amata kandidātu atlases process.
- Pabeigt darbu pie tiesībsargājošajām institūcijām sniegto tiesu ekspertīžu pakalpojumu nodrošināšanas finansiāli un administratīvi efektīvākā risinājuma sagatavošanas, tajā skaitā izvērtējot vienotas tiesu ekspertīžu iestādes izveidi valstī, uzlabojot materiāltehnisko bāzi valsts tiesu ekspertīžu darbībai un samazinot valsts tiesu ekspertīžu termiņus.
- E-lietas programmas īstenošanas ietvaros izstrādāt nepieciešamo normatīvo regulējumu, lai noteiktu e-lietas koplietošanas risinājumu platformas darbību, radītu tiesisku pamatu iestādēm, izmantojot e-lietas koplietošanas risinājumu platformu, apstrādāt personas datus, citām procesos iesaistītajām personām piekļūt lietas materiāliem, izmantojot e-lietas portālu. Lai nodrošinātu vienotu koordinētu e-lietas darbību un attīstību, noteikts regulējums e-lietas pārraudzības institūtam.
- Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumos Nr.1 "Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus" noteiktajai kārtībai ministrija plāno veikt pētījumu "Pieeja tiesiskumam Latvijā".

2. Finanšu resursi 2020. gadā

Tieslietu resora kopējo izdevumu izmaiņas no 2019. līdz 2021.gadam

2.1. Valsts budžeta finansējuma izlietojums

budžeta apakšprogramma 03.05.00 "Atlīdzība tiesu izpildītājiem par izpildu darbībām" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	145 552	153 262	151 442
1.1.	dotācijas	145 552	153 262	151 442
2.	Izdevumi kopā:	145 552	153 262	151 442
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	145 552	153 262	151 442
2.1.1.	kārtējie izdevumi	145 552	153 262	151 442

budžeta apakšprogramma 03.06.00 "Zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	93 994	110 405	104 048
1.1.	dotācijas	93 994	110 405	104 048
2.	Izdevumi kopā:	93 994	110 405	104 048
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	93 994	110 405	104 048
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	93 994	110 405	104 048

budžeta apakšprogramma 09.03.00 "Dotācija Latvijas Politiski represēto apvienībai" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	38 000	38 000	38 000
1.1.	dotācijas	38 000	38 000	38 000
2.	Izdevumi kopā:	38 000	38 000	38 000

2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	38 000	38 000	38 000
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	38 000	38 000	38 000

budžeta apakšprogramma 09.04.00 "Valsts nozīmes pasākumu norises nodrošināšana starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	55 505	54 254	54 254
1.1.	dotācijas	55 505	54 254	54 254
2.	Izdevumi kopā:	55 505	54 254	54 254
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	55 505	54 254	54 254
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	53 131	51 880	51 880
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	2 374	2 374	2 374

budžeta apakšprogramma 09.05.00 "Dotācija reliģiskajām organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	3 000	63 000	63 000
1.1.	dotācijas	3 000	63 000	63 000
2.	Izdevumi kopā:	3 000	63 000	63 000
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 000	63 000	63 000
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	3 000	63 000	63 000

budžeta apakšprogramma 09.07.00 "Oficiālās publikācijas un tiesiskās informācijas nodrošināšana" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde

1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	-	733 205	733 205
1.1.	dotācijas	-	733 205	733 205
2.	Izdevumi kopā:	-	733 205	733 205
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	733 205	733 205
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti		733 205	733 205

budžeta programma 10.00.00 "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonds" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	2 000 000	1 794 590	1 794 590
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	2 000 000	1 794 590	1 794 590
2.	Izdevumi kopā:	604 214	2 875 418	2 875 160
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	604 214	2 875 418	2 875 160
2.1.1.	kārtējie izdevumi	7 370	9 937	9 679
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	596 844	2 865 481	2 865 481
	Finansiālā bilance	1 395 786	- 1 080 828	- 1 080 570
	Finansēšana	1 395 786	1 080 828	1 080 570
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	1 395 786	1 080 828	1 080 570

budžeta programma 48.00.00 "Tiesiskās un starpvalstu sadarbības pasākumu īstenošana" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	234 804	865 606	89 220
1.1.	dotācijas	19 935		

1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	214 869	865 606	89 220
2.	Izdevumi kopā:	245 340	865 606	89 220
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	245 340	850 609	74 224
2.1.1.	kārtējie izdevumi	233 327	603 759	28 740
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	12 012	45 484	45 484
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	201 366	-
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	14 997	14 996
	Finansiālā bilance	10 536		
	Finansēšana	10 536	-	
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	10 536		

budžeta programma 97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana" (euro):

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	7 126 675	7 113 959	7 111 771
1.1.	dotācijas	6 912 858	6 904 959	6 904 891
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	13 817	9 000	6 880
1.5.	valsts budžeta transferts	200 000	200 000	200 000
2.	Izdevumi kopā:	7 117 669	7 113 959	7 111 771
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	7 010 067	6 986 769	6 984 582
2.1.1.	kārtējie izdevumi	6 871 493	6 830 292	6 830 269
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	58	17 268	15 151
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	138 112	138 835	138 835

2.1.5.	uzturēšanās izdevumu transferti	404	374	326
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	107 601	127 190	127 189
	Finansiālā bilance	9 006	-	-
	Finansēšana	9 006	-	-
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	9 006	-	-

budžeta programma 99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	26 657	949 899	761 899
1.1.	dotācijas	26 657	949 899	761 899
2.	Izdevumi kopā:	26 657	949 899	761 899
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	26 657	949 899	761 899
2.1.1.	kārtējie izdevumi	22 942	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	3 715	949 899	761 899

budžeta apakšprogramma 62.07.00 "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)" (euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	-	38 616	34 232
1.1.	dotācijas	-	38 616	34 232
2.	Izdevumi kopā:	-	38 616	34 232
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	38 616	34 232
2.1.1.	kārtējie izdevumi	-	38 616	34 232

budžeta apakšprogramma 62.20.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	169 042	159 439	148 886
1.1.	dotācijas	169 042	159 439	148 886
2.	Izdevumi kopā:	169 042	159 439	148 886
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	169 042	159 439	148 886
2.1.1.	kārtējie izdevumi	169 042	159 439	148 886

budžeta aprogramma 63.20.00 "Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014-2020)" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	54 483	91 128	84 381
1.1.	dotācijas	54 483	91 128	84 381
2.	Izdevumi kopā:	54 483	91 128	84 381
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	54 483	91 128	84 381
2.1.1.	kārtējie izdevumi	54 483	91 128	84 381

budžeta apakšprogramma 70.09.00 "Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	32 491	55 511	1 843
1.5.	valsts budžeta transferts	32 491	55 511	1 843
2.	Izdevumi kopā:	32 491	55 511	1 843
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	32 491	55 511	1 843
2.1.1.	kārtējie izdevumi	32 491	55 511	1 843

budžeta apakšprogramma 70.10.00 "Citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)" (euro):				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
2.	Izdevumi kopā:	-	3 765	3 765
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	3 765	3 765
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	3 765	3 765
	Finansiālā bilance	-	- 3 765	- 3 765
	Finansēšana	-	3 765	3 765
	Ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	-	3 765	3 765

budžeta apakšprogramma 70.21.00 "Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Savienības politiku instrumentu finansējumu (2014-2020)" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
2.	Izdevumi kopā:	-	911	910
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	911	910
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	911	910
	Finansiālā bilance	-	- 911	- 910
	Finansēšana	-	911	910
	Ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	-	911	910

budžeta apakšprogramma 71.06.00 "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti" (euro)				
Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji		Pārskata gadā	

		Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	144 455	124 327	114 066
1.1.	dotācijas	144 455	124 327	114 066
2.	Izdevumi kopā:	144 455	124 327	114 066
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	144 455	124 327	114 066
2.1.1.	kārtējie izdevumi	144 455	124 327	114 066

2020. gadā TM nav saņēmusi ziedojumus un dāvinājumus.

2.2. Valsts budžeta nefinansēta iestāde

Valsts budžeta nefinansēta iestāde Patentu valde.

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2020.gada izpilde <i>euro</i>
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 293 792
1.1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 293 792
2.	Izdevumi (kopā)	3 653 176
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 515 187
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	2 199 103
2.1.2.	Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	1 116 084
2.1.3.	Uzturēšanas izdevumu transferti	200 000
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	137 989
3.	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	-640 616

Pārskata periodā reģistrēta 2 359 preču zīme, 127 dizainparaugi un izsniegts 60 izgudrojumu patents.

2.3. Tieslietu ministrijas budžeta programmas un apakšprogrammas

Pamata funkciju budžeta programmas, kurās Tieslietu ministrija ir izpildītājs:

Programmas nosaukums	Programmas mērķis	Galvenie rezultāti 2020.gadā
97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana	nodrošināt tiesību, tiesu sistēmas un sodu politikas efektīvu izstrādi un uzraudzību	izstrādāti 150 tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projekti, veikti 258 sabiedrības informēšanas pasākumi, nodrošināta sabiedrības līdzdalība (par 52% no visiem tiesību aktu projektiem NVO bija izteikušas viedokli); - sagatavoti 1869 atzinumi citām ministrijām par to izstrādātajiem tiesību aktu, attīstības plānošanas dokumentu un nacionālo pozīciju projektiem; - lai nodrošinātu atbalstu ministrijām kvalitatīvu tiesību aktu projektu izstrādē, nacionālo un ES tiesību aktu ieviešanā, un veicinātu starptautisko tiesību jautājumu izpratni, Tieslietu ministrija ir organizējusi 23 seminārus un citus informatīva rakstura pasākumus
03.05.00 Atlīdzība tiesu izpildītājiem par izpildu darbībām	nodrošināt Civilprocesa likuma 567. panta trešās daļas izpildi	151 tūkst. EUR apmērā nodrošināta kompensāciju izmaksa par izpildu darbību veikšanu lietās, kurās piedzinējs ir atbrīvots no sprieduma izpildes izdevumu samaksas.
03.06.00 Zaudējumu atlīdzība nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām	izmaksāt kompensācijas saskaņā ar Tieslietu ministrijas un Ģenerālprokuratūras pieņemtajiem lēmumiem un tiesu nolēmumiem par kaitējuma atlīdzības piešķiršanu nepamatoti aizturētajiem, arestētajiem un notiesātajiem	ir pieņemti 27 Tieslietu ministrijas lēmumi par kaitējuma atlīdzību, kas izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā, viņiem pildot dienesta pienākumus, ir nodarīti fiziskajām personām
09.03.00 Dotācija Latvijas Politiski represēto apvienībai	nodrošināt politiski represēto personu sociālās un mantiskās tiesības saskaņā ar likumā „Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem” noteikto	38 tūkst. EUR apmērā ir sniegts valsts atbalsts politiski represēto apvienībai

09.04.00 Valsts nozīmes pasākumu norises nodrošināšana starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā	nodrošināt valsts nozīmes pasākumu starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā norisi	54,3 tūkst. EUR apmērā ir sniegts valsts atbalsts valsts nozīmes pasākumu starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā norisei
09.05.00. Dotācijas reliģiskajām organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem	nodrošināt dotācijas pārskaitīšanu reliģiskajām organizācijām un biedrībām	trīs tūkst. EUR apmērā pārskaitīta dotācija Rīgas politiski represēto biedrībai darbības nodrošināšanai un 60 tūkst. EUR mediācijai ģimeņu stabilitātes stiprināšanai un šķirto laulību skaita samazināšanai
10.00.00. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas fonds	nodrošināt līdzekļu piešķiršanu pasākumiem finanšu un ekonomisko noziegumu apkarošanai un noziedzīgos nodarījumos cietušo atbalsta sniegšanai	izvērtēti, apkopoti un Noziedzības novēršanas padomē iesniegti 18 saņemtie finanšu pieprasītāju sagatavotie priekšlikumi

2.4. Prioritārie pasākumi

	Finansējums 2020. gadā, euro
Valsts probācijas dienesta nodarbināto atlīdzības pieaugums	891 241
Atlīdzības palielinājums Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi	1 387 239
Izvērtēšanas ziņojuma sastādīšana nepilngadīgajām personām	86 067
Valsts tiesu ekspertīžu biroja kapacitātes stiprināšana	165 320
Ieslodzījuma vietu infrastruktūras uzturēšana	1 500 000
Tiesu infrastruktūras attīstība	280 783
Mākoņpakalpojumu licenču atjaunošana un uzturēšana	111 370
Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošana un tās uzlikto funkciju nodrošināšana	577 980
Mediācija ģimeņu stabilitātes stiprināšanai un šķirto laulību skaita samazināšanai	60 000
Ārstniecības personu darba samaksas pieauguma nodrošināšana	255 393
Finansējums no 2019. gada 1. septembra palielinātās pedagogu zemākās mēneša darba algas likmes līdz 750 euro nodrošināšanai pilnam gadam	5 626
Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas attīstība	1 200 002
Satversmes aizsardzības biroja darbības nodrošināšana (klasificēta informācija)	567 712
Kopā	7 088 733

Tieslietu ministrijā 2020. gadā projekta "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijai ES fondu plānošanai" ietvaros izstrādāts pētījums par pieeju tiesiskumam nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajām mērķa grupām Latvijā, tādējādi apzināti šķēršļi un juridisko strīdu rašanās iemesli, juridiska rakstura jautājumu risināšanas veidu pieejamība, kvalitāte un attīstība, kā arī juridiska rakstura jautājumu risināšanas kultūras maiņa kā rīku sociālās atstumtības un nabadzības mazināšanai (17.03.2020. līgums nr.1-6.1/17-2020 noslēgts ar Zvērinātu advokātu biroju O. Cers un J. Jurkāns, līguma summa 32 670 EUR). Pētījums pieejams Tieslietu ministrijas mājaslapā sadaļā "Pētījumi" (<https://www.tm.gov.lv/lv/petijumi>) un Pētījumu un publikāciju datu bāzē (<http://petijumi.mk.gov.lv>).

2020. gadā TM nav aizdevumu.

2.5. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums

Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programma "Korekcijas dienesti"

Programmas ieviešanas laiks: 2018. gada 1. janvāris – 2024. gada 31. decembris.

Programmas mērķis: Programmas ietvaros Olaines cietuma teritorijā plānots izveidot mūsdienīgu Latvijas korekcijas dienestu personāla mācību centra un atklātā režīma cietuma infrastruktūru. Kā arī nodrošināt mūsdienu prasībām atbilstošu mācību saturu un prakses iespējas ieslodzījuma vietu pārvaldes un Valsts probācijas dienesta darbiniekiem.

Finansējuma avots: Norvēģijas finanšu instruments (85%) un valsts budžets (15%).

Programmas finansējums: programmas kopējais finansējums – 15 294 118 EUR (Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums 85 % un Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums 15 %). Programmas vadībai paredzētais finansējums – 1 320 589 EUR (Norvēģijas finanšu instrumenta finansējums – 85%, valsts budžeta līdzfinansējums – 15%). Papildus Saprašanās memorandā noteikts divpusējās sadarbības fonda finansējums programmai 100 000 EUR apmērā. Apgūtais finansējums 2020. gadā 240 890,31 EUR (Programmā un Projektā), kā arī 5180,07 EUR divpusējās sadarbības fonda finansējums.

Tieslietu ministrija kā programmas "Korekcijas dienesti" apsaimniekotājs 2020. gadu uzsāka aktīvi īstenojot Programmā nospraustos mērķus. Programmas īstenošana norisinājās kopš 2019. gada marta, savukārt iepriekš noteiktā projekta "Mācību centra infrastruktūras un apmācībai paredzēta ieslodzījuma vietas paraugkorpusa izveide Olaines cietuma teritorijā" īstenošana – kopš 2019. gada jūlija.

Diemžēl COVID-19 pandēmijas rezultātā ieviestie ierobežojumi, kas uz Latviju bija attiecināmi sākot no 2020. gada 13. marta un uz Norvēģiju – no 12. marta, stipri vien palēnināja ieviešanas tempu, it īpaši divpusējās sadarbības aktivitāšu īstenošanu gan Programmā, gan Projektā. Tomēr, pateicoties tam, ka Projekts tika uzsākts vēl pirms ierobežojumu ieviešanas, tajā visu 2020. gadu norisinājās darbs, un tika sasniegti rezultāti.

2020. gada janvārī Strasbūrā, Francijā notika starptautiskās darba grupas "Izglītība" sanāksme, kurā donorvalsts un sešu saņēmējvalstu diskusiju temats bija dinamiskās drošības principu ieviešana saņēmējvalstu korekcijas dienestu sistēmās. Šobrīd Latvijā dinamiskā drošība ir ieviesta Olaines cietuma Atkarīgo centrā, kur iespējams nodrošināt visus nepieciešamos nosacījumus – īpaši apmācītu personālu un atbilstošu infrastruktūru. Tādēļ šajā centrā nevar veidoties cietumu subkultūra un no tās izrietošie drošības riski. Diemžēl dinamiskās drošības ieviešanu nereti apgrūtina atbilstoši izglītota personāla trūkums, kā arī darba tirgū nekonkurētspējīgs atalgojums. Sanāksmē darba grupas "Izglītība" dalībnieki vienojās, ka dinamiskās drošības principu ieviešana ieslodzījuma vietās ir visu saņēmējvalstu kopīgs mērķis, šajā Norvēģijas finanšu instrumenta (turpmāk – NFI) ieviešanas periodā, kā arī akcentēja ieslodzījuma vietu personāla apmācību nozīmīgumu.

2020. gada 18. jūnijā videokonferences režīmā notika starptautiskās darba grupas "Novērtējums un indikatori" sanāksme, kuru vadīja Kembridžas universitātes Kriminoloģijas institūta pētniece Betānija Šmita (Bethany Schmidt). Saņēmējvalstis un donorvalsts ir panākušas vienošanos, ka saņēmējvalstu korekcijas dienestu sistēmās tiks ieviesta Lielbritānijā izstrādātā ieslodzīto un cietumu darbinieku dzīves kvalitātes mērīšanas metodoloģija (Measuring Quality of Prison Life for Inmates and Prison staff; turpmāk – MQPL instruments), pirms tam to pielāgojot atbilstoši katras saņēmējvalsts specifikai un individuālajām iezīmēm. Ir pierādīts, ka vidē, kurā starp ieslodzītajiem un darbiniekiem tiek nodrošināta savstarpēja cieņa, godīgums un cilvēcīga attieksme, vardarbība ir mazāk iespējama. Tas savukārt veicina kopējo labsajūtu, gan darbiniekiem, gan ieslodzītajiem. Sanāksmē Betānija Šmita iepazīstināja klātesošos ar MQPL instrumenta uzdevumiem un priekšrocībām, kā arī apsprieda turpmāko sadarbības gaitu, kas tuvākajos gados ietvers arī speciālistu apmācības un konsultācijas.

Atgādinām, ka 2019. gada janvārī Bukarestē Rumānijā donorvalsts un sešas saņēmējvalstis vienojās par trīs starptautisku darba grupu "Izglītība", "Novērtējums un indikatori" un "Konferences" izveidi ar mērķi uzlabot starptautisko sadarbību šajos jautājumos.

2020. gada februārī un martā Programmas apsaimniekotājs organizēja divas pieredzes apmaiņas vizītes, lai pārrunātu Programmas un Projekta progresu, kā arī lai sniegtu iespēju donoriem apskatīt Olaines cietuma Atkarīgo centru un novērtēt rezultātu ilgtermiņu. Pirmajā vizītē piedalījās programmas donorvalsts partnera un Norvēģijas korekcijas dienestu personāla akadēmijas (turpmāk – KRUS) pārstāvji, savukārt otrā vizīte saskaņā ar donoru ierosinājumu daļēji bija plānota kā trīspusēja atbalsta vizīte Bulgārijas korekcijas dienestu speciālistiem. Pirmajā vizītē piedalījās arī Norvēģijas Karalistes vēstnieks Latvijā Kristians Ēdegors un viņa padomniece Vera Jannika Baina (Vera Jannicke Bain). Diemžēl marta vidū sākās strauja COVID-19 vīrusa izplatība un tā ierobežojošo pasākumu dēļ Bulgārijas kolēģi klātienē ierasties nevarēja.

Lai nezaudētu sākotnēji plānoto mērķi, Programmas apsaimniekotājs kopā ar donorvalsts programmas partneri (turpmāk – DPP) 2020. gada 11. jūnijā organizēja trīspusēju konsultāciju sanāksmi Bulgārijas kolēģiem videokonferences režīmā. Ņemot vērā to, ka arī Bulgārijā plānots būvēt korekcijas dienestu personāla mācību centru, bet process bija iekavējies, Programmas apsaimniekotājs dalījās pieredzē gan par 2009.–2014. gada periodā būvētā Atkarīgo centra projektēšanas un būvniecības niansēm, gan detalizēti stāstīja par līdz šim paveikto Projekta Mācību centra un atvērtā cietumu korpusa projektēšanas un būvniecības aktivitātē. Projekta īstenotājs skaidroja izvēlēto metodoloģiju ēkas izmēru aprēķināšanā, telpu plānošanā, stāstīja par pieredzi iepirkumu procedūras veikšanā, iezīmēja iespējamus riskus u.tml.

2020. gada 17.–19. februārī Projekta īstenotājs organizēja divpusējās sadarbības vizīti Latvijā, kurā piedalījās KRUS un Romerike cietuma pārstāvji. Šīs abas iestādes ir Projekta donorvalsts partneri. KRUS kā Norvēģijas valsts mēroga izglītības iestādes uzdevums ir konsultēt Projekta pārstāvjus Mācību centra izveidē, savukārt Romerike cietums ir prakses vieta jaunajiem profesionāļiem. Tajā ietilpst dažādi ieslodzījuma režīmi, līdz ar to tas ir labs piemērs un partneris Olaines cietumam, ko kā pilotprojektu plānots veidot par prakses cietumu. Vizītes laikā donorvalsts projekta partneri sniedza

atbalstu Projekta īstenotāja darba grupai, kas strādā pie Prakses vadītāju sistēmas izveides Mācību centra īstenoto apmācību programmu kontekstā. Projekta īstenotājs stāstīja par jau paveikto, kā arī plānotajiem darbiem, organizēja kopīgu diskusiju par prakses vadītāju lomu, uzdevumiem un pienākumiem ikdienas darbā. Līdz ar to pārskata periodā tika sasniegta divpusējās sadarbības 1. iznākuma "Sekmēta sadarbība starp donorvalsts un saņēmējvalsts iestādēm" rādītāja "Dalībnieku skaits, kas piedalījušies pieredzes apmaiņas vizītēs no donorvalsts (pēc dzimuma)" mērķa vērtība (4 no 30).

COVID-19 pandēmijas izplatības dēļ ieviestie ierobežojošie pasākumi bija iemesls tam, kādēļ no 2020. gada marta vidus divpusējo sadarbību klātienē nācās atcelt un ceļošanu starp valstīm pārtraukt, tādā veidā radot finanšu neapguves. Programmas apsaimniekotājs ciešā sadarbībā ar DPP seko līdzī donoralsts un saņēmējvalstu lēmumiem par turpmākiem ierobežojumiem un aktīvi rīkojas, reaģējot uz tiem.

2020. gada 29. aprīlī un 14. decembrī videokonferences režīmā notika attiecīgi Sadarbības komitejas 6. un 7. sanāksme. Sanāksmes ar savu klātbūtni pagodināja arī Norvēģijas Karalistes vēstnieks Latvijā Kristians Ēdegors. Klātesošie apsprieda Projekta un Programmas progresu, kā arī diskutēja par turpmākām sadarbības iespējām un formām COVID-19 pandēmijas ierobežojošo pasākumu laikā. Sanāksmēs piedalījās un Programmas norisēm līdzī sekoja arī Norvēģijas Ārlietu ministrijas pārstāvis Frenks Arne Sansunds (Frank Arne Sandsund), kurš informēja arī par NFI vadības norādījumiem turpmākā finanšu instrumenta īstenošanā. Sadarbības komitejas 7. sanāksmes dalībnieki diskutēja pārsvarā par Būvniecības iepirkuma gaitu un risinājumiem, kā procesu iespējams paātrināt. Šaubas radīja arī divpusējo aktivitāšu plānošana 2021. gadam, jo 2020. gada nogalē bija sarežģīti paredzēt, kad būs droši atsākt divpusējo sadarbības aktivitāšu īstenošanu starp valstīm, cik ilgi pastāvēs ierobežojumi un kādi tie būs.

2020. gada 15. oktobrī Programmas apsaimniekotājs organizēja divpusējās sadarbības darba grupu, kuras ietvaros informēja par 2020. gadā paredzētā finansējuma pārvirzīšanu uz 2021. gadu. DPP ierosināja apsvērt, vai Latvijas korekcijas dienestu speciālistiem varētu šķīst lietderīgi Norvēģijas partnera sagatavotie videomateriāli par dažādām korekcijas dienestu tēmām, ko nepieciešamības gadījumā varētu atbilstoši pielāgot Latvijas auditorijai. Projekta īstenotājs atzinīgi novērtēja šādu piedāvājumu un norādīja, ka šādas video apmācības varētu būt ļoti noderīgas, it īpaši tādēļ, ka tās varētu izrādīt pēc iespējas plašam darbinieku lokam, savukārt klātienē apmācībās ne vienmēr iespējams piedalīties visiem, kam tas būtu nepieciešams.

2020. gada 24. martā Ministru Kabinets apstiprināja Programmas apsaimniekotāja un DPP kopīgi sagatavoto divpusējās sadarbības fonda Programmas līmeņa iniciatīvu "Starptautisks konferenču cikls ar Norvēģijas un Latvijas ekspertu piedalīšanos par korekcijas dienestiem aktuāliem jautājumiem". Iniciatīvas mērķis ir turpināt veidot stabilu un kvalitatīvu sadarbības platformu, kā arī apmainīties zināšanām ar citām saņēmējvalstīm, kas plāno ieviest izmaiņas savās korekcijas dienestu sistēmās. Šīs iniciatīvas darbības paredz gan starptautisku konferenču organizēšanu Latvijā, gan arī dalību citu valstu organizētos starptautiskos pasākumos par tēmām, kas ir aktuālas visām korekcijas dienestu programmām. Vienlaikus plānots nodrošināt, ka pasākumu temati nepārklājas, un tādējādi veicināt līdzekļu efektīvu izmantošanu. Ņemot vērā pandēmijas

negatīvo ietekmi, Programmas apsaimniekotājs 2020. gadā un 2021. gada sākumā paredzētās aktivitātes pārplānojis uz vēlāku Programmas īstenošanas laiku.

Programmas apsaimniekotājs īpaši novērtē DPP ieguldījumu programmas īstenošanā. Ņemot vērā COVID-19 radītos ierobežojošos apstākļus, DPP pārstāvji vienmēr ir atsaucīgi un sasniedzami elektroniskā pasta sarakstē. Tāpat regulāri notiek telefoniska saziņa, un DPP allaž izrāda gatavību piedalīties sanāksmēs videoformātā. Papildus tam DPP ir ciešā saziņā ar Projekta īstenošanu un sniedz tam visu nepieciešamo atbalstu kā donorvalsts projekta partneris.

2020. gadā DPP sniedza vērtīgu ieguldījumu Programmas satura izstrādē un divpusējās sadarbības aktivitāšu plānošanā, daloties ar īpašām un specifiskām zināšanām tieslietu jomā. Videokonferences režīmā tika organizētas divas sadarbības komitejas sanāksmes, kā arī viena darba grupas un viena trīspusējā konsultāciju vizīte, kuras laikā Latvijas korekcijas dienestu pārstāvji dalījās pieredzē par būvniecības aktivitāti ar Bulgārijas kolēģiem. Neskatoties uz ierobežojošajiem apstākļiem, 2020. gadā turpinājās cieša sadarbība ar DPP; gada sākumā DPP un PA plānoja intensīvu divpusējās sadarbības aktivitāšu norisi, kas īstenojās gan februārī, gan martā, kad notika divas klātienes pieredzes apmaiņas vizītes Tieslietu ministrijā un Olaines cietumā. Turpmākā periodā pēc ierobežojošo pasākumu stāšanās spēkā PA un DPP nav zaudējuši savstarpējo komunikāciju, bet aktīvi sazinās, lai meklētu risinājumus divpusējo aktivitāšu īstenošanai atbilstoši jaunajiem apstākļiem. Abas puses strādā pie tā, lai pielāgotu aktivitāšu formu un saturu Programmas rezultātiem un tie tiktu sasniegti.

NFI 2014.–2021. gada periodā Programmas apsaimniekotājs uzsāka Programmas un Projekta īstenošanu kā viens no pirmajiem Latvijā.

Savlaicīgā darbu uzsākšana bija arī ievērojams ieguvums brīdī, kad negaidīti 2020. gada pavasarī stājās spēkā COVID-19 pandēmijas ierobežojošie pasākumi un skāra gan donorvalsti, gan visas saņēmējvalstis. Tas, ka Projekta līgums bija noslēgts jau krietni pirms tam, kā arī kopumā bija skaidra Projekta virzības gaita, ļoti atviegloja spēju turpināt ieviest aktivitātes arī sarežģītos COVID-19 pandēmijas apstākļos.

Izaicinājumu pilns bijis Projekta īstenošanas organizētais Mācību centra un atklātā cietuma korpusa projektēšanas un būvniecības iepirkuma process. Tas savukārt aizņēma krietni vairāk laika, nekā sākotnēji plānots un finiša taisnē iegājis vairāk nekā gadu pēc tā uzsākšanas. Procedūras gaitā Projekta īstenošanas saskārās ar apstākļiem, kas lika atbilstoši reaģēt – bija nepieciešams koriģēt iepirkumu dokumentāciju un sniegt skaidrojošas atbildes uz pretendentu jautājumiem. Tāpat nācās saskarties ar situācijām, kuru risināšana nav Projekta īstenošanas kompetencē, piemēram, nekvalitatīvi sagatavoti piedāvājumi un Iepirkumu uzraudzības biroja interpretācija par piedāvājumu neatbilstību tehniskās specifikācijas prasībām. Rezultātā tika zaudēts laiks un konstatēts iepirkumu sadārdzinājums, kas lika meklēt jaunus risinājumus Programmas īstenošanai sākotnēji plānotā apmērā.

Projekts "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijas kā atbildīgās iestādes darbības nodrošināšanai (2019-2021)", Nr. 11.1.1.0/18/TP/001

Finanšu instruments: Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Finanšu instrumenta programma: Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.11. prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"" 11.1.1. specifiskā atbalsta mērķis "Atbalstīt un pilnveidot KP fondu plānošanu, ieviešanu, uzraudzību un kontroli".

Projekta īstenošanas periods: 2019. gada 1. janvāris – 2021. gada 31. decembris.

Projekta īstenootājs: Tieslietu ministrija.

Projekta mērķis: Tieslietu ministrijas kapacitātes palielināšana, lai īstenotu atbildīgās iestādes pienākumu veikšanu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros – Eiropas Savienības fondu plānošanu, ieviešanu, uzraudzību.

Finansējuma avots: Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansējums 85% apmērā, valsts budžeta līdzfinansējums 15% apmērā.

Projekta finansējums: kopējais projekta budžets – 592 119 EUR.

2020. gadā apgūtais finansējums: 148 886 EUR.

2020. gadā sasniegtie rezultāti:

- notikusi Tieslietu ministrijas pārstāvju dalība Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošana perioda apakškomitejās un Uzraudzības komitejā;
- pamatojoties uz Vadošās iestādes lūgumu saistībā ar COVID-19 seku novēršanu, pārskatītas darbības un finansējums visu trīs pārraudzībā esošo specifiskā atbalsta mērķa projektu ietvaros, un veikts darbs pie finansējuma pārdales no specifiskā atbalsta mērķa 3.4.1. uz specifisko atbalsta mērķi 9.1.3.;
- veikti grozījumi visu trīs ministrijas uzraudzībā esošo specifiskā atbalsta mērķu Ministru kabineta noteikumos, pamatojoties uz sasniegtajiem starpposma rādītājiem un piešķirot snieguma rezervi;
- nodrošināta specifiskā atbalsta mērķu 3.4.1. "Paaugstināt tiesu un tiesībsargājošo institūciju personāla kompetenci komercdarbības vides uzlabošanas sekmēšanai", 9.1.2. "Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū" un 9.1.3. "Paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti" uzraudzība.
- kopumā 7 ministrijas Eiropas Savienības fondu īstenošanā iesaistītie nodarbinātie piedalījušies 4 dažādos kapacitātes celšanas pasākumos (mācības/semināri/konferences).

**Projekts "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijai kā atbildīgajai iestādei informācijas un publicitātes pasākumu īstenošanā (2019-2021)",
Nr. 10.1.2.0/18/TP/003**

Finanšu instruments: Eiropas Sociālais fonds.

Finanšu instrumenta programma: Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.10. prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Eiropas Sociālā fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"" 10.1.2. specifiskā atbalsta mērķis "Paaugstināt informētību par Kohēzijas politikas fondiem, sniedzot atbalstu informācijas un komunikācijas pasākumiem".

Projekta īstenošanas periods: 2019. gada 1. janvāris – 2021. gada 31. decembrim.

Projekta īstenootājs: Tieslietu ministrija.

Projekta mērķis: Tieslietu ministrijas kapacitātes palielināšana, lai īstenotu atbildīgās iestādes pienākumu veikšanu – Eiropas Savienības fondu publicitātes nodrošināšanu.

Finansējuma avots: Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums 85% apmērā, valsts budžeta līdzfinansējums 15% apmērā.

Projekta finansējums: kopējais projekta budžets – 225 000,00 EUR.

2020 gadā apgūtais finansējums: 51 711 EUR.

2020. gadā sasniegtie rezultāti:

- publiskoti divi videomateriāli: "Elektroniskās maksātnespējas uzskaites sistēma" un "Tiesa strādā sabiedrības labā";
- publiskotas divas infografikas: "Latviešu valoda tiesu nolēmumos" un "Brīvprātīgi par drošāku sabiedrību";
- iekšējām mērķauditorijām sagatavota informatīvā ziņu lapa par specifiskā atbalsta mērķa 3.4.1. ietvaros īstenotā projekta "Justīcija attīstībai" mācībām un informatīvā ziņu lapa par specifiskā atbalsta mērķa 9.1.3. aktualitātēm;
- gada ietvaros sarīkoti 5 pasākumi par specifiskā atbalsta mērķu 9.1.2. un 9.1.3. aktualitātēm;
- Tieslietu ministrijas mājaslapā nodrošināta aktuālā informācija par Tieslietu ministrijas atbildībā esošo specifiskā atbalsta mērķu aktualitātēm un Tieslietu ministrijas īstenotajiem tehniskās palīdzības projektiem.

**Projekts "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijai ES fondu plānošanai",
Nr. 10.1.3.0/19/TP/006**

Finanšu instruments: Eiropas Sociālais fonds.

Finanšu instrumenta programma: Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.10. prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Eiropas Sociālā fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"" 10.1.3. specifiskā atbalsta mērķis "Atbalstīt un uzlabot Kohēzijas politikas fondu ieviešanu, uzraudzību, kontroli, revīziju, horizontālās politikas principu koordinēšanu un pilnveidot e-Kohēziju".

Projekta īstenošanas periods: 2019. gada 17. novembris – 2020. gada 30. septembris.

Projekta īstenošājs: Tieslietu ministrija.

Projekta mērķis: Tieslietu ministrijas kapacitātes palielināšana, lai īstenotu Eiropas Savienības fondu plānošanu nākamajam (2021-2027) periodam.

Finansējuma avots: Eiropas Sociālā fonda līdzfinansējums 85% apmērā, valsts budžeta līdzfinansējums 15% apmērā.

Projekta finansējums: kopējais projekta budžets – 32 670 EUR.

2020. gadā apgūtais finansējums: 32 670 EUR.

2020. gadā sasniegtie rezultāti: projektā 2020. gadā noslēgusies īstenošana, izpildot darbībā "Eiropas Savienības fondu plānošana" paredzēto pētījuma par tiesiskumu Latvijā sagatavošanu. Pētījuma rezultāti izmantoti ES fondu nākamā perioda (2021-2027) tematiskā ieguldījumu priekšnosacījuma "Valsts stratēģiskās politikas satvars sociālās iekļaušanas un nabadzības mazināšanas jomā" izpildei – plānošanas dokumenta sagatavošanai tiesu sistēmas politikas jomā, kas tai skaitā fokusējas uz indivīdu un sociāli mazaizsargāto personu grupu sociālo un ekonomisko labklājību, nabadzības un sociālās

atstumtības riskam pakļauto personu grupu atbalsta mehānismiem un pieeju tiesiskumam.

**Projekts "Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotā platforma",
Nr. 2.2.1.1/17/I/016**

Finanšu instruments: Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Finanšu instrumenta programma: Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākums "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība".

Projekta īstenošanas periods: 2018. gada 5. janvāris –2021. gada 4. janvāris.

Projekta īstenošana: Valsts Kanceleja.

Projekta partneri: Tieslietu ministrija, Iekšlietu ministrija, Iepirkumu uzraudzības birojs, Kultūras informācijas sistēmu centrs, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, Satiksmes ministrija, Nodarbinātības valsts aģentūra, Rīgas pilsētas pašvaldība, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Veselības inspekcija, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs.

Projekta mērķi:

1. Līdz 2020. gada beigām radīt vienotu, centralizētu valsts pārvaldes iestāžu tīmekļvietņu pārvaldības platformu, kas sniedz priekšnoteikumus publiski radītas informācijas vienkāršākai un saprotamākai pieejamībai sabiedrībai.
2. Uzlabot iestāžu tīmekļvietņu piekļūstamību, īstenojot Direktīvas 2016/2102 prasības un tādējādi nodrošinot tīmekļvietņu pieejamību visām sabiedrības grupām, ieskaitot personas ar invaliditāti.
3. Nodrošināt efektīvu resursu izlietojumu valsts un pašvaldības iestāžu tīmekļvietņu pārvaldībā, izmantojot vienotu tīmekļvietņu satura vadības sistēmu un centralizētu tehnisko atbalstu un uzturēšanu, kā arī decentralizētu satura veidošanu un administrēšanu.

Finansējuma avots: Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums 85% apmērā, valsts budžeta finansējums 15% apmērā.

Projekta finansējums: kopējais projekta budžets – 2 000 000,00 EUR (Tieslietu ministrijai kā partnerim projektā nav paredzēts atsevišķs finansējums).

2020. gadā sasniegtie rezultāti: pilotprojektā iesaistītās iestādes (kopā 13) bija sākušas izmantot jauno tīmekļvietņu vienoto platformu (tai skaitā arī TM). Līdz 2020. gada beigām kopumā jau 60 iestādes sākušas izmantot jauno tīmekļvietņu vienoto platformu. Tīmekļvietņu vienotai platformai radīts arī virtuālais asistents Zintis, kas darbu sācis 2020. gada 14. oktobrī un darbojas jau 24 mājaslapās, turpinot izglītoties arī par pārējo projektā iesaistīto iestāžu specifiskajām tēmām. Pēc vairāk nekā divu gadu darba noslēgusies valsts pārvaldes TVP ieviešana, kuras gaitā vairākiem desmitiem valsts pārvaldes iestāžu un Rīgas pašvaldībai izveidotas mūsdienu funkcionalitātes, drošības un pieejamības prasībām atbilstošas mājaslapas. Ņemot vērā iestāžu lielo atsaucību, projektam piešķirts papildu finansējums un pagarināts īstenošanas termiņš par sešiem mēnešiem, lai vēl 30 iestādes varētu pievienoties platformai 2021. gada pirmajā pusē.

Projekts "Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls (TAP portāls)", Nr. 2.2.1.1/17/I/014

Finanšu instruments: Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Finanšu instrumenta programma: Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākums "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība".

Projekta īstenošanas periods: 2018. gada 8. janvāris – 2021. gada 7. jūlijs.

Projekta īstenotājs: Valsts Kanceleja.

Projekta partneri: Tieslietu ministrija, Tieslietu ministrija, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs, VSIA "Latvijas Vēstnesis".

Projekta mērķi:

1. Ministru kabineta lēmumu pieņemšanas procesa modernizēšana, nodrošinot efektīvāku un ātrāku valsts pārvaldes tiesību aktu projektu izstrādes, saskaņošanas, apstiprināšanas un kontroles procesu.

2. Uzlabot sabiedrības līdzdalības vidi tiesību aktu jaunrades procesā, tādējādi iedzīvinot atvērtās pārvaldības (open government) principu un iniciatīvas un nodrošinot atbilstību Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņem 2014.–2020. gadam.

Finansējuma avots: Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums 85% apmērā, valsts budžeta finansējums 15% apmērā.

Projekta finansējums: kopējais projekta budžets – 1 450 000,00 EUR (Tieslietu ministrijai kā partnerim projektā nav paredzēts atsevišķs finansējums).

2020. gadā sasniegtie rezultāti: Turpinās tiesību aktu projektu portāla izstrāde. Nodots un pieņemts tiesību aktu projektu portāla izstrādes 1. un 2. laidienis, kas ietver tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas procesu un Tiesību aktu projektu izstrādes uzdevumu izpildes kontroles procesu. Valsts kancelejas TAP portāla komanda un 9 ministriju pārstāvji laika periodā no 10.06.2020.–26.06.2020. piedalījās tiesību aktu projektu portāla 1. un 2. laidiena akcepttestā. Balstoties scenāriju orientētā pieejā, tiesību aktu projektu portālam tika veikti testi par sekojošām tēmām: kontroles uzdevumu izveide, saskaņošana ar ministriju un padotības iestādēm. Savukārt laika periodā 17.11.2020. - 07.12.2020. VK un 11 ministriju pārstāvji veica tiesību aktu projektu portāla 3. un 4. laidiena akcepttestu (kopā notikušas 15 attālinātas sanāksmes un tajās piedalījušies 502 speciālisti), kas bija veiksmīgs. Ministru kabinets ar 2020. gada 4. decembra rīkojumu Nr. 730 uzdeva tiesību aktu projektu portālā veikt funkcionālus papildinājumus un pagarināja projekta izstrādes termiņu līdz 2021. gada 7. jūlijam.

Projekts "Jaunas Eiropas Savienības tiesību aktu pārņemšanas un ieviešanas kontroles informācijas sistēmas izstrāde un ieviešana (ESTAPIKS2)", Nr. 2.2.1.1./19/I/006

Finanšu instruments: Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Finanšu instrumenta programma: Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākums "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība".

Projekta īstenošanas periods: 2020. gada 29. janvāris – 2022. gada 28. janvāris.

Projekta īstenotājs: Tieslietu ministrija.

Projekta partneris: Valsts kanceleja.

Projekta mērķis: nodrošināt elektronisku ES tiesību aktu pārņemšanas, ieviešanas un kontroles procesu, elektronisku pārkāpumu procedūru uzskaiti un elektronisku ES Tiesas, Vispārējās un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas tiesu lietu uzskaiti.

Finansējuma avots: Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums 85% apmērā, valsts budžeta finansējums 15% apmērā.

Projekta finansējums: kopējais projekta budžets – 500 000 EUR.

2020. gadā apgūts finansējums: 34 231 EUR.

2020. gadā sasniegtie rezultāti: Izstrādāta ESTAPIKS2 programmatūras izstrādes iepirkuma dokumentācija un realizēta iepirkuma procedūra. Noslēgts līgums par ESTAPIKS2 izstrādi. Norisinājusies aktīva sadarbība ar izstrādes pakalpojumu sniedzēju, projekta pārstāvjiem piedaloties izstrādātāja organizētajās intervijās, kopīgās sanāksmēs, kā arī vērtējot pakalpojuma sniedzēju iesniegtos dokumentus un risinājumus. Vienlaikus veikt iepirkums ESTAPIKS2 programmatūras izstrādes kvalitātes kontrole un informācijas sistēmas drošības un veiktspējas testēšanai un ar iepirkuma uzvarētāju 2020. gada 15. decembrī parakstīts līgums.

2.6. Pakalpojumi 2020. gadā

Saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību valstī 2020. gadā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā tika paredzēts, ka persona, kura vēlas mainīt vārdu, uzvārdu vai tautības ierakstu, iesniegumu var iesniegt arī Dzimtsarakstu departamentā pa pastu vai elektroniski, tādējādi paplašinot iesnieguma iesniegšanas iespējas un atrisinot situācijas, kad personai iesniegumu pašvaldības dzimtsarakstu nodaļā vai Latvijas Republikas diplomātiskajā un konsulārajā pārstāvniecībā ārvalstīs personīgi klātienē iesniegt nav iespējams. Šāda iesnieguma iesniegšanas kārtība piedāvā sabiedrībai dažādus iesnieguma iesniegšanas kanālus, kā arī būtiski ir samazinājusi administratīvo slogu iesnieguma iesniegšanas procesā. Minētās izmaiņas tiek virzītas un iestrādātas Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likumā.

Dzimtsarakstu departamenta Dzimtsarakstu nodaļas būtiskākie sniegtie pakalpojumi:

- vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņa (kopējais pakalpojuma pieteikumu skaits 109);
- dzimšanas reģistra ieraksta papildināšana, pamatojoties uz tiesas spriedumu par adopcijas apstiprināšanu vai tās atcelšanu (kopējais pakalpojuma pieteikumu skaits 145);

Dzimtsarakstu departamenta Arhīva nodaļā 2020. gadā kopumā saņemti 2324 iesniegumi no fiziskām un juridiskām personām civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinājošu dokumentu saņemšanai, t.sk.:

- 742 iesniegumi no to valstu tieslietu ministrijām, ar kurām Latvijai ir noslēgts līgums par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās.

Atbildot uz iesniegumiem, izsniegtas 187 civilstāvokļa aktu reģistrācijas apliecības un 829 civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinājošas izziņas, t.sk. 519 izziņas, kas parakstītas ar drošu elektronisko parakstu, pieprasītajiem dokumentiem izdrukātas un pievienotas 52 daudzvalodu standarta veidlapas, t.sk. 4, kas parakstītas ar drošu elektronisko parakstu.

Atbildot uz iesniegumiem no to valstu tieslietu ministrijām, ar kurām Latvijai noslēgts līgums par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās, izsūtīts 441 civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinājošais dokuments.

Pavisam 2020. gadā par atkārtoto civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinājošu dokumentu izsniegšanu no Dzimtsarakstu departamenta Arhīva nodaļas iekasēti 6880 EUR.

Valsts kasē iemaksāta valsts nodeva 959 EUR apmērā par atkārtoto civilstāvokli apliecinājošu apliecību izsniegšanu.

2.7. TM vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Pamatojoties uz Iekšējā audita likumu un Ministru kabineta 09.07.2013. noteikumos Nr.385 "Iekšējā audita veikšanas un novērtēšanas kārtība" noteikto un saskaņā ar Tieslietu ministrijas valsts sekretāra apstiprināto iekšējā audita gada plānu tieslietu resorā tiek nodrošināta izveidotās iekšējās kontroles sistēmas (turpmāk – IKS) novērtēšana. IKS novērtēšanu tieslietu resorā nodrošina Iekšējā audita departaments, kas viedokli par IKS sagatavo, pamatojoties uz veikto auditu rezultātiem, Valsts kontroles (turpmāk – VK) finanšu, likumības un lietderības revīziju atzinumiem, visā tieslietu resorā veiktajiem – Finanšu ministrijas, kā arī Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu revīzijas iestādes, auditu ziņojumu rezultātiem un iekšējā audita vidē iekļauto sistēmu izmaiņu un ar tiem saistīto risku analīzes periodā starp iekšējiem auditiem un auditu ieteikumu izpildes progresu rezultātiem.

Pārskata periodā Iekšējā audita departaments ir veicis sešus auditus, sniedzot viedokli par IKS audita vidē iekļautajām sešām auditējamām pamatdarbības un vadības, un atbalsts sistēmām tieslietu resorā, to skaitā veicot lietderības auditus un auditos vērtējot darbības efektivitātes un lietderības aspektus.

Veikto auditu rezultātā, novērtējot izveidoto IKS un tās darbību, tieslietu resora iestādēm, Iekšējā audita departaments pārskata periodā sagatavoja 19 audita ziņojumus, kuros sniedza 40 dažādas prioritātes ieteikumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem auditētajās jomās, no tiem 30 jeb 75% ieteikumi vērsti uz darbības efektivitātes uzlabošanu un/vai administratīvā sloga mazināšanu.

Pārskata periodā tika veikts ar MK 2019 gada 19. novembra rīkojumu Nr. 571 "Par kopējām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm 2020. gadam" noteiktais audits "Fizisko personu datu aizsardzības iekšējās kontroles sistēmas novērtējums" ministrijā un visās tās padotības iestādēs, ar mērķi novērtēt izveidoto iekšējās kontroles sistēmas darbību un efektivitāti fizisko personu datu apstrādes un aizsardzības jomā.

Pārskata periodā tiek turpināta Iekšējā audita departamenta veiksmīga sadarbība ar VK, t.i., sadarbības un informācijas apmaiņas veidošana VK veikto revīziju laikā un VK ieteikumu ieviešanas uzraudzībā.

Iekšējā audita departamenta viedoklis par IKS tieslietu resorā 2020. gadā, ievērojot piesardzības principu, ir, ka Tieslietu ministrijā un tās padotības iestādēs iekšējās kontroles sistēma darbojas, lai gan ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi – konstatēti atsevišķu, specifisku kontroļu trūkumi, tomēr kopumā novērtētās kontroles ir atbilstošas, pietiekamas un efektīvas, kas ļauj ar saprātīgu pārliecību apgalvot, ka riski tiek vadīti un tieslietu resora noteiktie mērķi tiks sasniegti.

3. TM darbības rezultāti 2020. gadā

3.1. Tiesību politikā

Tieslietu ministrijas 2020. gada 8. jūnijā iesniedza Saeimas Juridiskajai komisijai izskatīšanai pirms otrā lasījuma priekšlikumus likumprojektam "Grozījumi Civilprocesa likumā" (599/Lp13), ar kuriem tiks papildināts pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļu klāsts. Šie priekšlikumi tika izstrādāti 2017. gadā un atbalstīti Ministru kabineta komitejas sēdē 2018. gada 14. maijā (protokols Nr. 17, 3. §) un Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija sēdē (protokols Nr. 29, 8. §), tomēr ne valsts budžeta projektā 2019. gadam, ne arī valsts budžeta projektā 2020. gadam finansējums projekta īstenošanai netika paredzēts. Izstrādāto grozījumu mērķis ir vardarbības, tostarp, vardarbības ģimenē, mazināšana un izskaušana. Paredzēts, ka tiesa varēs uzlikt atbildētājam pienākumu apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai. Tas ir būtiski nepieciešams solis, lai preventīvi iedarbotos uz vardarbīgo personu un samazinātu vardarbības ģimenē gadījumus. Likumprojektā paredzēts atbildētāja (vardarbīgās personas) pienākums gada laikā no tiesas lēmuma saņemšanas dienas apgūt sociālās rehabilitācijas kursu vardarbīgas uzvedības mazināšanai. Tāpat likumprojekts paredz personas kriminālatbildību par šī pienākuma nepildīšanu. 2020.gada nogalē Saeimas Juridiskā komisija izskatīja likumprojektu un virzīja to izskatīšanai Saeimas sēdē otrajā lasījumā.

Strādājot pie bērnu tiesību aizsardzības pilnveides, sadarbībā ar Labklājības ministriju ir izstrādāts likumprojekts "Grozījumi Bāriņtiesu likumā" (VSS-815), kurš 2020. gada 1. oktobrī tika izsludināts valsts sekretāru sanāksmē. Tieslietu ministrijas mērķis, iesniedzot priekšlikumus, ir ieviest bāriņtiesu institucionālo un funkcionālo pārraudzību. Likumprojekts attiecībā uz funkcionālo pārraudzību sniegs vairākus ieguvumus - tās kārtība nodrošinās gan pietiekamu aizbildnības un aizgādības iestāžu darbības uzraudzību, gan kvalitatīvu un bērnu interesēm atbilstošu savlaicīgu lēmumu pieņemšanu aizgādības tiesību pārtraukšanas un atjaunošanas un ārpusģimenes aprūpes jomā, jo, konstatējot būtisku bērnu tiesību un interešu apdraudējumu vai aizskārums, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai būs tiesības uzdot bāriņtiesai veikt lietas atkārtotu izvērtēšanu un attiecīgajā lietā pieņemt citu lēmumu, vai uzdot veikt konkrētas darbības, lai pārtrauktu bāriņtiesas bezdarbību. Savukārt institucionālās pārraudzības ietvaros Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai tiks noteiktas tiesības organizēt Kvalifikācijas komisijas izveidi, kas rūpēsies par bāriņtiesu darbinieku kvalifikācijas un tālākizglītības jautājumiem, kā arī darbojas sertifikācijas jautājumos, ietverot likumā deleģējumu Ministru kabinetam izstrādāt Kvalifikācijas komisijas izveidi un darbības kārtību. 2020. gada nogalē ir notikusi likumprojekta saskaņošana, lai 2021. gadā to virzītu apstiprināšanai Ministru kabinetā.

2020. gada 17. decembrī tika pieņemti grozījumi Krimināllikumā, kas stāsies spēkā 2022. gada 1. janvārī, ar kuru aizsākta nepilngadīgo kriminālatbildības reforma, paredzot nepilngadīgai personai atšķirīgu sodu piemērošanas un aizstāšanas kārtību. Vienlaikus grozījumi ir arī vērsti uz kriminālsodu sistēmas pilnveidošanu kopumā, proti, paredz

kriminālsodu - piespiedu darbs aizstāt ar kriminālsodu - sabiedriskais darbs, kā arī paredz kriminālsodu sistēmā probācijas uzraudzību noteikt kā pamatsodu, tādējādi nodrošinot iztrūkstošo posmu starp brīvības atņemšanas sodu un piespiedu darbu. Probācijas uzraudzība kā pamatsods būs efektīvs brīvības atņemšanai alternatīvs soda veids, kurš ļaus nodrošināt likumpārkāpēja domāšanas, uzvedības korekcijas, ierobežojumu noteikšanas un kontroles iespējas, atbilstoši viņa vecumam, individuāli psiholoģiskajām īpašībām un attīstības līmenim.

Sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm izstrādāts informatīvs ziņojums ar pasākumu plānu, kas vērsts uz visu OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas izteikto rekomendāciju pilnvērtīgu un savlaicīgu izpildi. Informatīvais ziņojums tika izskatīts Ministru kabineta 2020.gada 28.aprīļa sēdē.

Lai maksātnespējas jomā īstenotu rīcībpolitiku, stiprinot mehānismus, kas radītu ilglaicīgāku pozitīvo ietekmi kā uz katru indivīdu atsevišķi, tā arī tā kreditoriem un sabiedrību kopumā, 2020. gadā:

- Veicināta sabiedrības izpratne par tiesiskās aizsardzības procesu un maksātnespējas procesu.

Parādu restrukturizācijas vides uzlabošanai kopumā, t.i., gan normatīvo aktu kontekstā, gan praksē, 2020. gadā notika intensīvs darbs pie Eiropas Savienības Strukturālo reformu atbalsta programmas finansētā projekta "[Atbalsts parādu restrukturizācijai Latvijā](#)" īstenošanas. Tā rezultātā tika veikts detalizēts un padziļināts parādu restrukturizācijas vides izvērtējums, izstrādātas vadlīnijas, lai sniegtu atbalstu MVU to finanšu grūtību noteikšanā un risināšanā, kā arī notika ekspertu apmācības.

- Veikti pasākumi maksātnespējas jomas tiesiskā regulējuma pilnveidei.

2020. gada laikā Tieslietu ministrija nodrošināja fiziskās personas atbrīvošanai no parādsaistībām nepieciešamo normatīvo aktu apstiprināšanu Ministru kabinetā, kā arī nodrošināja aktīvu līdzdalību šo likumprojektu izskatīšanā Saeimā. Minētie likumprojekti paredz iespēju no 2022. gada 1. janvāra fiziskām personām ar zemiem ienākumiem un nelielu parādsaistību apmēru noteiktā kārtībā atbrīvoties no tādām parādsaistībām, kas radušās no patērētāja kredītēšanas likuma Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē.

Tāpat 2020. gadā notikušas intensīvas diskusijas Tieslietu ministrijas izveidotajā Maksātnespējas regulējuma pilnveidošanas darba grupā par 2019. gadā pieņemto [Pārstrukturēšanas un maksātnespējas direktīvu](#), kuru rezultātā gada nogalē Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts likumprojekts "[Grozījumi Maksātnespējas likumā](#)" (VSS-996). Ar grozījumiem plānots pilnveidot vairākus aspektus visos trīs Maksātnespējas likumā regulētajos procesos – tiesiskās aizsardzības procesā, juridiskās personas maksātnespējas procesā un fiziskās personas maksātnespējas procesā.

2020. gadā uzsākts darbs pie maksātnespējas jomas tiesiskā regulējuma pilnveides, ar mērķi samazināt maksātnespējas procesa izmaksas, kā arī vecināt maksātnespējas procesa caurspīdīgumu. Tiesiskā regulējuma pilnveide īstenojama, veicot grozījumus Maksātnespējas likumā, paredzot līguma par

speciālista pieaicināšanu noslēgšanu rakstveidā, tādējādi veicinot maksātnespējas procesa izmaksu caurspīdīgumu. Tāpat grozījumi Maksātnespējas likumā paredz iespēju virzīt maksātnespējas procesa pabeigšanai saīsinātā procesa kārtībā. Likumprojekts "Grozījumi Maksātnespējas likumā" (VSS-297) tika izsludināts Valsts sekretāru 2021. gada 1. aprīļa sanāksmē.

Pārskata periodā Tieslietu ministrija ir strādājusi arī pie darbinieku tiesību aizsardzības darba devēja maksātnespējas gadījumā tiesiskā regulējuma pilnveides, novēršot praksē konstatētās likuma "Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā" piemērošanā konstatētās nepilnības.

Pārskata periodā, tostarp ar mērķi nodrošināt Sistēmā iekļaujamo datu kvalitāti, tika izstrādāti arī grozījumi Ministru kabineta 2018. gada 4. decembra noteikumos Nr. 761 "Elektroniskās maksātnespējas uzskaites sistēmas noteikumi".

- Iezīmētas izmaiņas administratora profesijas tiesiskajā regulējumā.

Turpinot Maksātnespējas politikas attīstības pamatnostādņu 2016.- 2020. gadam īstenošanas plānā ietverto uzdevumu veicināt, ka administratori ir kvalificēti un profesionāli speciālisti, kas efektīvi pilda savus pienākumus un rūpējas par profesijas prestižu, 2020. gadā Tieslietu ministrija izstrādājusi tiesisko regulējumu administratora amata apliecības derīguma termiņa pagarināšanai. Likumprojekts "Grozījumi Maksātnespējas likumā" (VSS-297) tika izsludināts Valsts sekretāru 2021. gada 1. aprīļa sanāksmē.

Ministru kabinets 2020. gada 4. jūnija ārkārtas sēdē, izskatot informatīvo ziņojumu "Par Ministru kabineta 2019. gada 13. septembra sēdē (prot. Nr. 41 1. § 23.2. apakšpunkts) noteiktā uzdevuma izpildi", atbalstīja jaunā Liepājas cietuma būvniecības uzsākšanu 2021. gadā (prot Nr. 39 4. § 6. punkts). 2020.gadā notika aktīvs darbs pie jaunā Liepājas cietuma būvniecības procesa organizēšanas un cietuma būvniecības organizēšanās uzraudzības modeļa izstrādes. Tāpat atbilstoši valdības uzdevumam 2020.gada 12.jūnijā tika noslēgts līgums ar TNA "Par jauna cietuma būvniecības organizēšanu" un turpinājās darbs pie jaunā Liepājas cietuma būvniecības procesa nodrošināšanas, t.sk. iepirkuma dokumentācijas izstrādes.

2020. gada 18. februārī, valdība atbalstīja Tieslietu ministrijas sagatavoto Ministru kabineta noteikumu projektu "Kadastrālās vērtēšanas noteikumi", lai nodrošinātu taisnīgāku kadastrālo vērtību aprēķinu nekustamajiem īpašumiem. Vienlaikus tika atbalstīti grozījumi nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas kārtībā un būvju kadastrālās uzmērīšanas noteikumos saistībā ar būvju nolietojuma noteikšanas metodiku. Jaunie noteikumi kadastrālās vērtēšanas procesā paredz ņemt vērā ēkas celtniecības gadu, tās tipu, lietošanas veidu un atrašanās vietu. Tie paredz plašākas informācijas publiskošanu par izstrādāto kadastrālo vērtību bāzi, t.sk. izmantotajiem tirgus darījumiem. Paredzēta arī projektēto vērtību publiskošana pirms kadastrālo vērtību bāzes projekta izsludināšanas. Jaunā metodika paredz, ka, aprēķinot kadastrālo vērtību, turpmāk tiks ņemti vērā tikai tādi apgrūtinājumi, kas ietekmē nekustamā īpašuma vērtību, piemēram, lauku zemei - augstsprieguma līnijas, ceļa servitūts, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas u.c. Savukārt ēkas un inženierbūves vērtību būtiski ietekmēs būvniecības periods un ēkas nolietojums. Ēkas nolietojumu automātiski

pārrēķinās katru gadu. Šis izmaiņas uzlabos jaunu un atjaunotu ēku novērtējuma atbilstību nekustamā īpašuma tirgum. Apbūves zemei, uz kuras atrodas daudzdzīvokļu mājas, noteiks standartplatību, kas ir atkarīga no apbūves intensitātes, un pārējo platību vērtēs kā zaļo zonu. Šis pilnveidojums uzlabos novērtējumus, kad dzīvojamai ēkai piesaistīti lielāki zemes gabali nekā nepieciešams un tos izmanto citu māju iedzīvotāji. Lietošanas mērķu noteikšanas kārtībā ir paredzēts papildus nodalīt to apbūves zemi, kurai teritorijas plānojums paredz apbūvi, bet apbūves īstenošanai nepieciešams detalizēts plānojums, kā arī infrastruktūras izbūve. Jaunajā metodikā ir uzlaboti kritēriji zemes lietošanas mērķa noteikšanai, nosakot, ka par apbūves zemi nevar noteikt zemi, kuru fizisku vai juridisku apstākļu dēļ nevar apbūvēt. Lai nodrošinātu savlaicīgu informācijas pieejamību sabiedrībai par projektētām kadastrālajām vērtībām, Valsts zemes dienests tās publicēs savā tīmekļa vietnē pirms kadastrālo vērtību bāzes projekta izsludināšanas.

Vienlaikus Ministru kabineta 2020.gada 18.februāra protokola Nr.7 25.§ Tieslietu ministrijai (Valsts zemes dienestam) tika dots uzdevums, pēc kadastrālās vērtību bāzes 2022.-2025.gadam publicēšanas, izvērtēt izmaiņu nepieciešamību apstiprinātajā kadastrālās vērtēšanas metodikā un, ja izmaiņas nav saistītas ar datu kvalitātes jautājumiem, tad nepieciešamības gadījumā izstrādāt un tieslietu ministram iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā attiecīgus normatīvā akta grozījumus (4.punkts), kā arī Tieslietu ministrijai sadarbībā ar Zemkopības ministriju līdz 2021.gada 1.decembrim izstrādāt jaunu kadastrālās vērtēšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamai zemei un meža zemei, un iesniegt to izskatīšanai Ministru kabinetā (5.punkts).

Jaunā kadastrālo vērtību bāze valdībai bija jāapstiprina līdz 2020. gada augustam, tomēr, ņemot vērā būtisko vērtību pieaugumu un ievērojamo ietekmi uz nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu, lai neradītu iedzīvotājiem nesamērīgi lielu maksājuma slogu, tika nolemts nevirzīt izstrādātās kadastrālo vērtību bāzes izskatīšanai Ministru kabinetā, līdz nebūs pieņemti nekustamā īpašuma nodokļa pilnveides risinājumi, kas paredz mājokļa atbrīvošanu no nekustamā īpašuma nodokļa un nodokļa apmēru komercplatībām un lauksaimniecības zemei un kas sagatavoti, pamatojoties uz kadastrālo vērtību bāzes aprēķiniem, kuri izstrādāti atbilstoši situācijai nekustamā īpašuma tirgū līdz 2019. gada 1. jūlijam un publicēti Valsts zemes dienesta tīmekļvietnē.

2021.gada 3. jūnijā Saeima trešajā, galīgajā lasījumā apstiprinājusi Tieslietu ministrijas izstrādāto priekšlikumu likumprojektam "Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā"(Nr.757/Lp13), kas paredz iesaldēt kadastrālās vērtības līdz 2025. gadam. Vienlaikus likumprojektā ir dots uzdevums Ministru kabinetam līdz 2021.gada 1.decembrim:

- pieņemt grozījumus normatīvajos aktos kadastrālās vērtēšanas jomā, paredzot tajos Valsts zemes dienestam uzdevumu sagatavot un publicēt pārskata tematiskās kartes par zemes, ēku un nekustamo īpašumu, kas sastāv no apbūvētas zemes vienības ar uz tās esošajām nekustamajām īpašumām ietilpstošām ēkām, viena kvadrātmetra kadastrālo vērtību, kā arī

nosakot publicējamo pārskata tematisko karšu saturu un publicēšanas kārtību;

- izstrādāt un iesniegt Saeimai grozījumus šajā likumā, nosakot masveida kadastrālās vērtēšanas mērķus un principus.

Ārkārtējās situācijas izsludināšana un Covid-19 infekcijas mazināšanai noteiktie ierobežojumi atstāja būtisku ietekmi uz izmeklēšanas un tiesvedību norises nodrošināšanai nepieciešamās ieslodzīto fiziskās konvojēšanas maiņu uz procesu norisi videokonferences formātā. Tādējādi tika nodrošināti būtiski ieguvumi – ieslodzītajiem tika nodrošināti attiecīgi uzturēšanās apstākļi un tiesību apjoms ieslodzījuma vietās, viņus nevajadzēja ilgstoši uzturēt Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietās un viņi netika ilgstoši izrauti no ierastajām norisēm, tajā skaitā resocializācijas procesa (kurš gan attiecīgajā laika posmā arī bija ierobežots). Valsts policija varēja novirzīt personāla resursus akūto uzdevumu risināšanai, kas saistījās ar jauno Covid-19 situāciju.

Tā kā minētā pieredze dod iespēju pavisam atšķirīgi risināt ieslodzīto konvojēšanas jautājumu, tad TM turpina analizēt iepriekšējā gada pieredzi un turpina darbu pie labākā risinājuma izstrādes ieslodzīto personu konvojēšanas nodrošināšanai. Tiek plānots, ka līdz 2021.gada beigām valdībā tiks iesniegts piedāvājums konkrētam risinājumam.

Tieslietu ministrija ir izstrādājusi un iesniegusi apstiprināšanai MK Ministru kabineta instrukcijas projektu "Tulkojumu pieprasīšanas un nodrošināšanas kārtība", kas nosaka kārtību, kādā veic starptautisko normatīvo aktu tulkojumus Latviešu valodā un nacionālo normatīvo aktu tulkojumus angļu valodā. 2021. gada 22. jūnijā instrukcija pieņemta MK.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2019. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 46 "Valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena kārtība" 6. punktu 2020. gada 6. augustā tika noslēgts deleģēšanas līgums starp Tieslietu ministriju un Latvijas Universitāti par elektroniskās vides, kurā notiek valsts vienotais jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmens, uzturēšanu. Latvijas Universitāte uzsāka elektroniskās vides izstrādi. Vienlaikus Tieslietu ministrija strādāja pie eksāmena organizatoriskajiem jautājumiem, jau 2020. gada 1. septembrī aicinot augstskolas un juridisko nozari pārstāvošās organizācijas deleģēt savus pārstāvjus darbam eksāmena komisijā. Eksāmena organizēšanas laikā tika konstatēts, ka ir nepieciešami grozījumi Ministru kabineta noteikumos, regulējot mehānismu, kādā komisijas darbā piedalīsies tiesneši, kā arī fizisko personu datu apstrādes un eksāmena jautājumu un uzdevumu (kāzusu) izstrādes un neizpaušanas jautājumus. Attiecīgi Tieslietu ministrija izstrādāja Ministru kabineta noteikumu projektu. Pirmais eksāmens norisinājās 2021.gada 9.-18.jūnijā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 4. februāra rīkojumu Nr. 38 „Par Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepciju” (turpmāk – rīkojums) tika atbalstīti Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepcijas kopsavilkumā ietvertie risinājumi, t.sk., paredzot nozaru kodifikāciju. Administratīvās atbildības likums tika pieņemts 2018. gada 25. oktobrī, un tas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā, ar ko arī noslēdzās

administratīvās atbildības reforma. No visiem 124 nozaru kodifikācijas likumprojektiem šobrīd spēkā stājušies ir 123.

Atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 26. novembra sēdes protokola Nr. 55 38. § "Likumprojekts "Grozījums Administratīvās atbildības likumā"" 4. punktā noteiktajam uzdevumam visām ministrijām līdz 2020. gada 31. janvārim bija jāiesniedz izskatīšanai Ministru kabinetā trūkstošie likumprojekti, vai attiecīgi jāinformē Tieslietu ministrija, ja administratīvās atbildības regulējums nav nepieciešams. Trūkstošais likumprojekts "Prostitūcijas ierobežošanas likums" (par likumprojekta virzību atbildīga Iekšlietu ministrija) ir izskatīts Ministru kabineta 2020. gada 25. februāra sēdē, bet nav iesniegts izskatīšanai Saeimā. Saeimas Juridiskā komisija, izskatot Administratīvo sodu likumu par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā, atzina, ka ir nepieciešama plašāka diskusija par šīs jomas sakārtošanu. Daudzas valstis attiecībā uz sodu piemērošanu personām, kas sniedz šādus pakalpojumus, atsakās no soda piemērošanas, atzīstot, ka šīm personām ir nepieciešama palīdzība. Ievērojot minēto, no 2020. gada 1. jūlija administratīvā atbildība prostitūcijas jomā nav paredzēta un personas nevar saukt pie administratīvās atbildības.

Lai nodrošinātu vienotu administratīvo pārkāpumu procesu uzskaiti visās valsts un pašvaldību institūcijās, ir ieviesta un no 2020. gada 1. jūlija darbojas Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta informācijas sistēma. Savukārt, lai nodrošinātu efektīvu Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmas darbību un ātru un efektīvu administratīvā pārkāpuma procesu, 2020. gada 5. jūnijā stājās spēkā grozījumi Sodu reģistra likumā, nodrošinot tiesisko regulējumu gadījumiem, kad administratīvā pārkāpuma process norisinās ar elektroniskās vides starpniecību.

Administratīvās atbildības likuma piemērotājiem ir nodrošināts atbalsts likuma piemērošanā, proti, ir izdoti Administratīvās atbildības likuma komentāri "Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi", Tieslietu ministrijas mājaslapā ir pieejami mācību video, kā arī vietnē www.likumi.lv ir izveidots Administratīvās atbildības ceļvedis. Tāpat Tieslietu ministrija nodrošina pastāvīgas konsultācijas saistībā ar Administratīvās atbildības likuma piemērošanu.

Tieslietu ministrija izstrādāja likumprojektu "Grozījumi Civilprocesa likumā" (700/Lp13), kurš nosaka, ka no naudas, kas saņemta par pārdoto ar ķīlu apgrūtinātu nekustamo īpašumu, pēc sprieduma izpildes izdevumu segšanas, kas saistīti ar nekustamā īpašuma pārdošanu, noteiktajā prioritārajā secībā apmierināmi arī izdevumi par dzīvojamo māju pārvaldīšanas un uzturēšanas pakalpojumiem, bet ne vairāk kā 5 % apmērā no naudas, kas saņemta par šo nekustamo īpašumu. 2020.gada 20.novembrī Saeimas Juridiskā komisija izskatīja likumprojektu un virzīja to izskatīšanai Saeimas sēdē otrajā lasījumā.

Tieslietu ministrija iesniedza Saeimas Juridiskajai komisijai izskatīšanai pirms otrā lasījuma priekšlikumus likumprojektam "Grozījumi Civilprocesa likumā" (599/Lp13) saistībā ar Saeimā pieņemto Dzīvojamo telpu īres likumu. Priekšlikumi paredz, ka, izpildoties likumā noteiktiem nosacījumiem, būs iespējams lūgt parāda piedziņu un īrnieka izlikšanu no dzīvojamām telpām paātrinātā kārtībā jeb saistību bezstrīdus

piespiedu izpildīšanas kārtībā. Vienlaikus grozīts regulējums arī attiecībā uz personu un mantas izlikšanu no telpām. 2020.gada nogalē Saeimas Juridiskā komisija izskatīja likumprojektu un virzīja to izskatīšanai Saeimas sēdē otrajā lasījumā.

2020. gadā notika darbs arī pie citiem grozījumiem Civilprocesa likumā, tostarp pabeigts darbs pie visaptveroša pagaidu aizsardzības regulējuma ieviešana Civilprocesa likumā – likumprojekts "Grozījumi Civilprocesa likumā" (599/Lp13) 2020. gada 7. maijā ir pieņemts Saeimā pirmajā lasījumā un 2020.gada nogalē Saeimas Juridiskā komisija virzīja likumprojektu izskatīšanai Saeimas sēdē otrajā lasījumā. Minētā likumprojekta ietvaros tika noteikta arī tiesas rīcība kļūdaini iemaksātu tiesāšanās izdevumu gadījumā, kā arī ieviesta drošības nauda par sūdzību par maksātnespējas procesa administratora vai zvērināta tiesu izpildītāja, vai zvērināta notāra darbību.

2020. gadā turpinājās darbs pie likumprojekta "Piespiedu dalītā īpašuma privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likums" izskatīšanas Saeimā pirms 2.lasījuma. Likumprojekts paredz noteikt risinājumu, kā daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām izbeigt piespiedu dalīto īpašumu ar zemes īpašnieku. 2020.gadā notika 4 Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas sēdes, kurā notika darbs pie likumprojekta sagatavošanas 2.lasījumam. Tieslietu ministrijas eksperti aktīvi līdzdarbojās minētajā komisijas darbā, sniedzot skaidrojumu par likumprojektā ietverto risinājumu. Sagaidāms, ka 2021.gadā varētu notikt šī likumprojekta pieņemšana Saeimā 2.lasījumā.

Savukārt, lai risinātu piespiedu nomas attiecību problemātiku līdz brīdim, kamēr tiks pieņemts regulējums, kas paredzētu dalītā īpašuma izbeigšanas mehānismu, 2020.gadā Ministru kabinetā tika apstiprināts un iesniegts izskatīšanai Saeimā Tieslietu ministrijas izstrādātais likumprojekts "Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību"". 2020.gada 12.decembrī Saeima 1.lasījumā atbalstīja minēto likumprojektu. Šis likumprojekts paredz ieviest vienotu regulējumu visiem dalītā īpašuma gadījumiem un vienkāršot šo attiecību īstenošanu, cita starpā arī atsakoties no nepieciešamības slēgt līgumus. Lai to izdarītu, likumprojekts paredz atteikties no piespiedu nomas institūta izmantošanas dalītā īpašumā un ieviest jaunu tiesību institūtu - likumiskās zemes lietošanas tiesības, par kuru esamību likumā būtu noteikta maksa. Likumprojektā ir paredzēta gan maksas apmēra, gan arī pušu tiesību un pienākumu, lietošanas tiesību satura un citu problemātisku jautājumu risināšana.

2020. gadā Tieslietu ministrijas pastāvīgajā darba grupā Civillikuma mantojuma tiesību daļas grozījumu izstrādei ir aktīvi strādājusī pie Civillikuma mantojuma tiesību daļas modernizācijas un tiesiskā regulējuma pilnveidošanas. Ir notikušas 6 darba grupas sēdes, un ir skatīti tādi būtiski jautājumi kā mantojuma pieņemšanas institūts, mantinieka atbildības jautājumi, mantojuma atstājēja kreditoru pretenziju pieteikšana un kreditora aizsardzība mantošanas procesa gaitā. Plānots, ka 2021.gada sākumā pastāvīgā darba grupa Civillikuma mantojuma tiesību daļas grozījumi pabeigs savu darbu pie likumprojekta izskatīšanas, lai 2021.gada pavasarī būtu iespējams virzīt attiecīgo likumprojektu pakotni izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē.

Tieslietu ministrija saņēma Saeimas Juridiskās komisijas Tiesu politikas apakškomisijas lūgumu izvērtēt sabiedrībā un plašsaziņas līdzekļos plaši izskanējušo informāciju par problēmām un strīdiem, kas rodas nekustamo īpašnieku kopīpašnieku starpā, tajā skaitā, arī iespējamu kopīpašnieku negodprātīgu rīcību kopīpašuma dalīšanas (izbeigšanas) strīdos. Līdzīga problemātika tika iezīmēta arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2019.gada 17.decembra spriedumā Nr. SKC-259/2019, kura blakus lēmumā Saeimai, Valsts Prezidentam un Ministru kabinetam tika darīts zināms par Civillikuma 1075.panta neatbilstību mūsdienu apstākļiem, neparedzot tiem atbilstošus kopīpašuma dalīšanas veidus. Reagējot uz minēto, Tieslietu ministrija uzsāka darbu pie Civillikumā ietvertā kopīpašuma dalīšanas (izbeigšanas) tiesiskā institūta pilnveides, lai nodrošinātu tādu izbeigšanas mehānismu, kas nodrošinātu samērīgu visu ieinteresēto personu interešu un tiesību ievērošanu, novērstu iespējamo negodprātību un panāktu taisnīgu līdzsvaru kopīpašnieku starpā. Lai izpildītu minēto uzdevumu, Tieslietu ministrija 2020.gada sākumā izveidoja ekspertu darba grupu, kuras kodolu veidoja nozares eksperti un tiesību piemērotāji, kas ikdienā praksē saskaras ar kopīpašuma dalīšanas (izbeigšanas) strīdiem. Darba grupa sanāca uz pirmo sēdi 2020.gada februārī, un kopumā 2020.gada pavasarī notika 9 darba grupas sēdes. Tieslietu ministrija, balstoties uz darba grupas izdarītajiem secinājumiem, izstrādāja likumprojektu "Grozījumi Civillikumā", kuru, ņemot vērā jautājuma steidzamību un aktualitāti, 2020.gada jūnijā iesniedza Saeimas Juridiskās komisijas Tiesu politikas apakškomisijai, lūdzot to virzīt kā Saeimas likumprojektu. Parāleli minētajam 2020.gada otrajā pusē Tieslietu ministrijas izveidotā darba grupa turpināja darbu pie attiecīgiem grozījumiem Civilprocesa likumā, kas nepieciešami kopīpašuma dalīšanas (izbeigšanas) pilnveidojumu ieviešanai. Ievērojot jautājuma steidzamību un aktualitāti, plānots, ka 2021.gada sākumā Saeimas Juridiskā komisija varētu lemt par likumprojekta "Grozījumi Civillikumā" iesniegšanu Saeimā.

Ņemot vērā Rail Baltic projekta aktualitāti, 2020. gadā Tieslietu ministrija uzsāka darbu pie Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā ietvertā regulējuma pilnveidošanas, nolūkā paredzēt risinājumu tiem gadījumiem, kad sabiedrības vajadzībām ir atsavināms tāds nekustamais īpašums, kas nav normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ierakstīts zemesgrāmatā vai kura īpašnieks ir miris, bet mantojuma lieta nav ierosināta un mantinieki nav pieteikušies. Plānots, ka 2021.gada sākumā minētais likumprojekts tiks virzīts saskaņošanai un apstiprināšanai Ministru kabinetā, lai tālāk to iesniegtu izskatīšanai Saeimā.

TM ir izstrādājusi likumprojektus "Grozījumi Komerclikumā" un "Grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru"", kas pilnveido akciju uzskaites un reģistrācijas kārtību. Atbilstoši likumprojektiem arī turpmāk pastāvēs divu veidu akcijas – uzrādītāja akcijas un vārda akcijas. Uzrādītāja akcijas būs iegrāmatojamas finanšu instrumentu kontos, bet informācija par lielākajiem akcionāriem iesniedzama Uzņēmumu reģistrā. Savukārt vārda akcijas ir reģistrējamas akcionāru reģistrā, kura viens eksemplārs ir iesniedzams Uzņēmumu reģistrā.

Ir izstrādāti grozījumi Civilprocesa likumā par saistību piespiedu izpildīšanas brīdinājuma kārtībā elektronizāciju. Saskaņā ar grozījumiem pieteikumu par saistību

piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā turpmāk varēs iesniegt tikai elektroniski, izmantojot tiešsaistes sistēmā pieejamo tiešsaistes formu. Grozījumi tika virzīti vienotā grozījumu pakotnē ar grozījumiem Civilprocesa likumā saistībā ar E-lietas ieviešanu, kuri 2020. gada 20. augustā tika izsludināti VSS (VSS-707).

2020. gadā Tieslietu ministrija sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu organizēja 4 bezmaksas seminārus jaunajiem valsts pārvaldes darbiniekiem par ārējo normatīvo aktu izstrādes jautājumiem, aptverot seminārā šādas tēmas:

- normatīvo aktu izstrādes organizēšana;
- projektu ietekmes sākotnējā izvērtēšana (anotācijas aizpildīšana);
- normatīvo aktu izstrādes juridiskā tehnika;
- projektu tehniskā noformēšana;
- projektu virzība.

2020. gadā tika izstrādāts un iesniegts Saeimā likumprojekts "Grozījumi Administratīvā procesa likumā" (Saeimas reģ. Nr. 887/Lp13). Likumprojekts ir vēsts uz administratīvā procesa elektronizāciju, pārejot tiesvedībā no papīra lietas uz elektronisku lietu. Izstrādājot elektroniskai dokumentu iesniegšanai, elektroniskai lietas uzturēšanai un elektroniskas piekļuves lietas materiāliem nodrošināšanai nepieciešamo funkcionalitāti, visi lietas materiāli, sākot ar pieteikumu un beidzot ar nolēmumu, tiks glabāti elektroniski un būs pieejami procesa dalībniekiem attālināti, vienlaikus neliedzot iespēju procesa dalībniekiem dokumentus iesniegt tiesā arī papīra formā un saņemt tos no tiesas papīra formā.

2020. gadā turpinājās darbs pie grozījumiem Civilprocesa likumā saistībā ar E-lietas ieviešanu un 2020. gada 20. augustā VSS tika izsludināts likumprojekts "Grozījumi Civilprocesa likumā" (VSS-707). Likumprojekts paredz gan tehniskus, gan arī saturiskus grozījumus, lai attiecīgo regulējumu padarītu tehnoloģiski neitrālu, elektronizētu procesus un kopumā veicinātu elektronisko dokumentu apriti civilprocesā. Plānots, ka grozījumi stāsies spēkā 2021. gada 1. decembrī. Paralēli tiek izstrādātas redakcijas grozījumiem ar likumprojektu saistītos Ministru kabineta noteikumos. Plānots, ka Ministru kabineta noteikumu projekti tiks iesniegti izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē 2021. gada augustā.

Likumprojekts "Grozījumi Kriminālprocesa likumā", kas saistīti ar e-lietas ieviešanu tika izskatīti un pieņemti Saeimā 2.lasījumā, kā arī ir iesniegti priekšlikumi uz 3.lasījumu. Šobrīd tiek sekots likumprojekta virzībai Saeimā.

2020. gadā tika izpildīta Valdības rīcības plāna 189. punktā ietvertā apņemšanās nodrošināt stabilu finansēšanas modeli Latvijas oficiālajam izdevējam "Latvijas Vēstnesis" tam deleģēto valsts uzdevumu izpildei, turklāt tas tika īstenots, neprasot papildu līdzekļus no valsts budžeta. Stabila finansēšanas modeļa nodrošināšana Latvijas Vēstnesim ļāva ar 2021. gada 1. janvāri atcelt maksu par oficiālo publikāciju iesniegšanu,

kā arī paredzēt, ka ar 2022. gada 1. janvāri visu pašvaldību saistošie notikumi tiks izsludināti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Proti, Tieslietu ministrijas izstrādātie un Saeimas 2020. gada 24. novembrī pieņemtie grozījumi Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā paredz, ka no 2022. gada 1. janvāra visus pašvaldību saistošos noteikumus izsludinās oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", kas ir brīvi un bez maksas pieejams interneta vietnē vestnesis.lv. Vienlaikus ir paredzēts, ka izsludināto saistošo noteikumu tekstu uzkrāšanu, sistematizēšanu un konsolidēšanu (proti, grozījumu iestrādāšanu izgrozītajā tekstā) VSIA "Latvijas Vēstnesis" nodrošinās interneta vietnē likumi.lv, tādējādi nodrošinot, ka vienuviet (proti, likumi.lv portālā) sistematizētā veidā varēs atrast visus nacionālos ārējos normatīvos aktus, kuri ir spēkā (gan likumus, gan Ministru kabineta noteikumus, gan pašvaldību saistošos noteikumus utt.). Turklāt likumi.lv portālā tiks turpmāk uzkrātas arī visu saistošo noteikumu konsolidētas tekstu redakcijas (piemēram, ar iestrādātiem grozījumiem, kuri jau ir pieņemti, bet vēl nav stājušies spēkā). Tādējādi šie grozījumi atvieglo piekļuvi pašvaldību saistošajiem noteikumiem ne tikai sabiedrībai kopumā, bet arī valsts iestādēm un tiesām, kurām ir jāpiemēro šie normatīvie akti, jāpārbauda to tiesiskums vai jāveic izpildes kontrole.

Tieslietu ministrija ir koordinējusi Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma (tā grozījumu) un likuma "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību" izstrādi un virzīšanu pieņemšanai, apkopojot visu ministriju nepieciešamos normatīvo aktu pielāgojumus, lai publiskā pārvalde spētu efektīvi turpināt darboties ārkārtas situāciju un Covid-19 pandēmijas izplatības laikā, strādājot pēc iespējas attālināti. Minētie likumi tika pārstrādāti, vadoties no konkrētās epidemioloģiskās situācijas (pasliktināšanās vai uzlabošanās fāzes). Minētajos likumos, cita starpā tika regulēta, piemēram, ieslodzījumu vieta, tiesu sistēmas darbība, izsniegto pārvaldes dokumentu termiņu pagarināšana un jaunu izsniegšana, procesuālo termiņu pagarināšana, citu valsts un pašvaldību iestāžu speciālo funkciju izpilde. Vienlaikus Tieslietu ministrija, operatīvi izstrādājot minētos likumus, maksimālu vērību piegrieza apstāklim, lai pēc iespējas mazāk ierobežotu privātpersonu tiesības, kā arī izstrādāja līdzsvarojošu mehānismu, proti, nosakot, kādi apsvērumi jāizdara Ministru kabinetam, ja tas lemj par privātpersonu pakalpojumu vai pasākumu ierobežojumiem vai aizliegumu.

Tāpat Tieslietu ministrija izstrādāja speciālu regulējumu, lai Uzņēmumu reģistrā reģistrējamie subjekti (kapitālsabiedrības, biedrības un nodibinājumi, utt.) būtu tiesīgi noturēt attālinātas dalībnieku un citu pārvaldes institūciju sapulces, kā arī veikt, piemēram, politiskās partijas reģistrāciju.

Būtiskākie 2018. – 2020. gada stratēģijas sasniegumi ietver:

- 2018. – 2020. gada projektos apgūts finansējums virs 15 milj. EUR. Projektu dalībā stiprināts kā uzticama starptautiskā partnera tēls, īstenota labās prakses un pieredzes apmaiņa starptautiska mēroga projektos.
- Jauns administratīvās atbildības regulējums - reforma, kas vērsta uz visas tiesību nozares un tiesību piemērošanas prakses pārkārtošanu, ministrijai

uzņemoties dekodifikācijas koordinēšanu. Sniegts plašs metodiskais atbalsts.

- Nodrošināta aktīva līdzdalība ekonomisko noziegumu, t.sk. noziedzīgu līdzekļu legalizācijas mazināšanā, koordinējot LV iestāžu rīcību.
- Atbilstoši kompetencei pievilcīgas biznesa vides veidošana, lai sekmētu komercdarbību un investīciju piesaisti:
 - Regulējums jaunas akciju reģistrācijas sistēmas izstrādei
 - Jauns Preču zīmju likums, pirmā publiskā patentu datubāze, Patentu administrēšanas informācijas sistēma
 - Maksātnešpējas reformas 2.fāze - atbalsts komersantu parādu restrukturizācijai, EMUS darbības uzsākšana
 - Regulējums fizisko personu ar zemiem ienākumiem atbrīvošanai no nelielām parādsaistībām
 - UR un citu iestāžu pakalpojumu modernizācija - pakalpojumu ātrums, drošība un pieejamība, UNA
- Tiesu sistēmas pilnveide un darba efektīvizēšana:
 - ESF projekts «Justīcija attīstībai»;
 - tiesu teritoriālās reformas pabeigšana;
 - Tiesnešu un prokuroru atalgojuma celšana;
 - Jauns tiesnešu amata kandidātu atlases process;
 - Ekonomisko lietu tiesa – no koncepcijas līdz izveidei;
 - ERAF E-lietas projekts;
 - Jauns Tiesu nams Jēkabpilī un atjaunoti tiesu infrastruktūras objekti;
 - Bezmaksas juridiskās konsultācijas pilotprojekts.
- Pilnveidots privāttiesību regulējums:
 - pagaidu aizsardzības regulējums visos civiltiesiskajos strīdos
 - piespiedu dalītā īpašuma tiesisko attiecību sakārtošana virzībā uz vienotu īpašumu
- Nekustamā īpašuma tiesību un interešu aizsardzības joma:
 - regulējums par neapliekamo minimumu primārajam mājoklim
 - nekustamo īpašumu kadastrālo vērtību sistēmas pilnveide
 - regulējums nekustamā īpašuma reģistrācijas procedūru vienkāršošanai
- Normatīvā regulējuma piemērošanas un jaunrades pilnveide - dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas vadlīnijas; aktīva līdzdalība Valsts kancelejas īstenotajā TAP portāla izstrādes projektā
- Tiesiskas informācijas pieejamības nodrošināšana:
 - ST spriedumu un AT atziņu integrācija www.likumi.lv
 - LV portāla tematiskās sadaļas atbilstoši aktualitātēm: «Brexīta», «Moneyval», «Administratīvās atbildības reforma» un «Covid19»

- jauns LV kanāls «Tiesās»
- Darbinieku aptaujas liecina, ka 86% aptaujāto atzīst, ka saprot savas iestādes misiju, vīziju, vērtības. 71% aptaujāto atzīst, ka ir skaidra izpratne par savas iestādes stratēģiskajiem mērķiem.

3.2. Tiesu sektorā

2020. gada 1. jūlijā stājās spēkā 2020. gada 17. jūnija likums "Grozījumi likumā "Par tiesu varu"", kas paredz, ka:

- Civilprocesa likumā un Kriminālprocesa likumā noteiktu lietu izskatīšanai pirmajā instancē tiek izveidota Ekonomisko lietu tiesa;
- Ekonomisko lietu tiesa darbu uzsāks 2021. gada 1. janvārī.

Reagējot uz Tiesnešu amata kandidātu atlases komisijas norādīto, ka tiesnešu amata kandidātu atlases procesu nav iespējams nodrošināt līdz 2021. gada 1. janvārim un attiecīgi nav iespējams ievērot sākotnēji noteikto termiņu, kurā Ekonomisko lietu tiesai būtu jāsāk strādāt, Saeimā 2020. gada 17. decembrī tika pieņemts likums "Grozījumi likumā "Par tiesu varu"". Likums paredz, ka Ekonomisko lietu tiesa darbību uzsāk 2021. gada 31. martā.

Lietu kategorijas, kuru izskatīšana ir Ekonomisko lietu tiesas kompetencē, kā arī pārejas perioda regulējums ir noteikts:

- likumā "Grozījumi Civilprocesa likumā" (Saeima pieņēma 2020. gada 1. oktobrī);
- likumā "Grozījumi Kriminālprocesa likumā" (Saeima pieņēma 2020. gada 19. novembrī).

Likums "Grozījumi Civilprocesa likumā" paredz, ka Ekonomisko lietu tiesa kā pirmās instances tiesa izskata:

- prasības, kas izriet no pārapdrošināšanas līgumiem, ieguldījumu pakalpojumu vai ieguldījumu blakuspakalpojumu līgumiem, finanšu nodrošinājuma līgumiem;
- Eiropas Savienības dalībvalstu ieguldītāju prasības pret Latvijas valsti par ieguldījumu aizsardzību;
- prasības, kas izriet no koncernu tiesiskajām attiecībām;
- prasības, kas izriet no kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) savstarpējām tiesiskajām attiecībām;
- prasības, kas izriet no kapitālsabiedrību darījumiem ar saistītajām personām Komerclikuma un Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē;
- prasības, kas izriet no uzņēmumu pārejas un sabiedrības reorganizācijas, izņemot darbinieku prasījumus;
- prasības, kas izriet no līgumsaistībām starp būvniecības procesa dalībniekiem, tai skaitā ar apakšuzņēmējiem, attiecībā uz tādas otrās un trešās grupas būves būvniecību, kuras realizācijai nepieciešama būvatļauja, izņemot atsevišķas viena dzīvokļa vai divu dzīvokļu dzīvojamās mājas un ar to funkcionāli saistīto būvju būvniecību;

- prasības par konkurences tiesību pārkāpumiem;
- prasības par kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumiem;
- pieteikumus par kredītiestāžu likvidāciju un maksātnespēju.

Likums "Grozījumi Kriminālprocesa likumā" nosaka, ka Ekonomisko lietu tiesas kompetence aptver šādu lietu izskatīšanu:

- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana;
- terorisma un proliferācijas finansēšana, ja tā izdarīta lielā apmērā;
- koruptīvie noziedzīgie nodarījumi, kā arī noziedzīgie nodarījumi saistībā ar neatļauta labuma pieņemšanu, neatļautu piedalīšanos mantiskos darījumus un prettiesiska labuma došanu, pieprasīšanu vai pieņemšanu, ko izdarījusi valsts amatpersona vai amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli vai valsts un pašvaldības iestādes darbinieks, kurš nav valsts amatpersona, vai ja kukulis vai prettiesisks labums pieņemts pēc tā izspiešanas vai pieprasīšanas.

Konkursā uz desmit Ekonomisko lietu tiesas tiesneša amata vietām pieteicās 94 pretendenti. Ekonomisko lietu tiesas tiesnešu amata kandidātu atlase notika atbilstoši Tieslietu padomes 2020. gada 15. aprīlī apstiprinātai kārtībai "Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas tiesneša amata kandidātu atlases kārtība". Ekonomisko lietu tiesas tiesnešu atlase tika uzsākta 2020. gada oktobrī un noslēdzās 2021. gada februārī.

Konkursā uz Ekonomisko lietu tiesas 21 darbinieka amata vietu kopumā pieteicās 183 pretendenti. Vislielākā interese bija par tiesneša palīga un tiesas sēžu sekretāra amata vietām. Atlases komisijās darbojās Tiesu administrācijas, Tieslietu ministrijas pārstāvji, kā arī citu tiesu tiesneši un darbinieki. Ekonomisko lietu tiesas darbinieki darbu uzsāka 2021. gada marta vidū, lai pilnvērtīgi sagatavotos tiesas darba uzsākšanai 2021. gada 31. martā.

Ekonomisko lietu tiesas tiesnešu mācību programmu īsteno Latvijas Tiesnešu mācību centrs sadarbībā ar pieredzējušiem tiesnešiem un dažādu nozaru vadošajiem profesionāļiem. Lai ar 2021. gada 31. martu Ekonomisko lietu tiesa varētu pilnvērtīgi uzsākt savu darbību, sadarbībā ar Tiesu administrāciju veikti pasākumi, tostarp, arī sākotnējās tiesneša apmācības, kuru nepieciešamību ir uztvērušas tādas starptautiskās organizācijas kā, piemēram, Eiropas tiesiskās apmācības tīkls (EJTN) un Starptautiskais tiesnešu un prokuroru tālākizglītības tīkls (IOJT). Ekonomisko lietu tiesas darbiniekiem no 2021. gada marta tiek piedāvātas gan vispārīgas mācības (jaunajiem darbiniekiem, tiesnešu palīgiem civillietās, krimināllietās, tiesas sēžu sekretāriem), gan specializētas mācības par kvalitatīva nolēmuma veidošanu, lietu izskatīšanu 1. instances tiesā, konkurences tiesībām, uzņēmējdarbības tiesībām, finanšu un ekonomiskajiem noziegumiem.

2021. gada 16. martā stājās spēkā grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā, ar kuriem celtas zvērinātu advokātu (turpmāk – advokāts) kvalifikācijas prasības,

noteikts advokātu biroja tiesiskais statuss, advokātu obligātā profesionālās darbības apdrošināšana, precizētas izglītības prasības, kā arī veikti citi grozījumi advokatūras institūta pilnveidei.

Advokātiem, kas nebūs izpildījuši kvalifikācijas celšanas prasības (gada ietvarā apmeklējuši kvalifikācijas celšanas pasākumus 16 akadēmisko stundu apmērā) un attiecībā, uz kuriem tiks ierosināta disciplinārlieta un piemērots disciplinārsods – kvalifikācijas pārbaudījums, būs kārtojams kvalifikācijas pārbaudījums.

2021. gada 30. aprīlī stājās spēkā Ministru kabineta 2021. gada 27. aprīļa noteikumi Nr.269 "Noteikumi par advokātu grupas apdrošināšanas līguma minimālo apdrošinājuma summu un apdrošināšanas līguma obligātajiem nosacījumiem", kas atbilstoši likumdevēja dotajam deleģējumam noteic minimālo apdrošinājuma summu zvērinātu advokātu grupas apdrošināšanas līgumam, kā arī apdrošināšanas līguma obligātos nosacījumus.

Lai stiprinātu Satversmes tiesas neatkarību 2020. gada 29. septembrī stājās spēkā grozījumi Satversmes tiesas likumā, likumā "Par tiesu varu" un Valsts civildienesta likumā" (turpmāk – grozījumi). Ar grozījumiem noteiktas Satversmes tiesas tiesneša statusam nepieciešamās garantijas pēc pilnvaru termiņa beigām, kā arī ietverti jautājumi par Satversmes tiesas administratīvo pārvaldību un Satversmes tiesas budžeta garantijām, ar u.c.

Ar grozījumiem noteiktas šādas Satversmes tiesas tiesneša statusam nepieciešamās garantijas:

- pēc pilnvaru termiņa izbeigšanās Satversmes tiesas tiesnesim ir tiesības likumā "Par tiesu varu" noteiktajā kārtībā pretendēt uz vakanto Augstākās tiesas tiesneša amatu, ja Satversmes tiesas tiesnesis nav sasniedzis tiesneša amata pildīšanai noteikto maksimālo vecumu;
- pēc pilnvaru termiņa izbeigšanās Satversmes tiesas tiesnesim ir tiesības viena gada laikā tikt ieceltam vakantajā valsts civildienesta ierēdņa amata vietā atbilstoši šīs amata vietas pretendenta noteiktajām prasībām;
- pēc pilnvaru termiņa izbeigšanās Satversmes tiesas tiesnesim ir tiesības ieņemt līdzvērtīgu ierēdņa amatu, ja līdz apstiprināšanai par Satversmes tiesas tiesnesi persona ieņēma ierēdņa amatu atbilstoši Valsts civildienesta likumam;
- pēc pilnvaru termiņa izbeigšanās Satversmes tiesas tiesnesim ir tiesības atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā, ja par Satversmes tiesas tiesnesi apstiprināta persona, kas saskaņā ar likumu "Par tiesu varu" apstiprināta par tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma un ja tā nav sasniegusi tiesneša amata pildīšanai noteikto maksimālo vecumu;
- pēc pilnvaru termiņa izbeigšanās Satversmes tiesas tiesnesim ir tiesības saņemt atlaišanas pabalstu, kas tiek noteikts atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam.

Vienlaikus ar grozījumiem noteikts:

- ja persona atstājusi Satversmes tiesas tiesneša amatu, lai pildītu amatu starptautiskā tiesā vai pārstāvētu Latvijas valsti, ieņemot amatu starptautiskā institūcijā, un kopš Satversmes tiesas tiesneša amata atstāšanas nav pagājuši vairāk kā 10 gadi, personu var atkārtoti apstiprināt uz atlikušo pilnvaru termiņu;
- ka kriminālprocesu pret Satversmes tiesas tiesnesi drīkst uzsākt tikai ģenerālprokurors;
- juridiskās palīdzības sniedzēja pilnvarojums lietās, kad juridiskās palīdzības saņēmējam tiek sniegta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība;

Ar grozījumiem atcelta arī Satversmes tiesas tiesneša imunitāte administratīvo pārkāpumu lietās līdzīgi kā vispārējās jurisdikcijas un administratīvo tiesu tiesnešiem, no Satversmes tiesas likuma izslēdzot normas, kas paredz, ka Satversmes tiesas tiesnesi par izdarītu administratīvo pārkāpumu var saukt pie disciplinārās atbildības.

Turpināts darbs pie izvērtējuma par Šķīrējtiesu likuma darbības efektivitāti, tajā skaitā, novērtējot šķīrējtiesām izvirzītu prasību izpildi. Veiktais izvērtējums ietver šķīrējtiesu darba analīzi, tiesu prakses (tajā skaitā statistikas par izpildu rakstu izsniegšanu pastāvīgās šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei) analīzi, sabiedrības viedokļa noskaidrošanu (2020. gada maijā organizēta sabiedrības aptauja, lūdzot ikvienam, kam ir bijusi saskarsme ar lietu izskatīšanu pastāvīgajā šķīrējtiesā, paust viedokli par šķīrējtiesas darba kvalitāti un efektivitāti), kā arī Latvijā esošo sabiedrisko organizāciju un starptautisko organizāciju sniegto priekšlikumu šķīrējtiesas procesa pilnveidei izvērtēšanu.

Atbilstoši grozījumiem Notariāta likumā, kas stājās spēkā 2019. gadā, noteikts, kuri subjekti tiesīgi izteikt gribu Latvijas Zvērinātu notāru padomes tīmekļvietnē iesniegtā paziņojumā un kuriem attiecīgi kopš šo normu spēkā stāšanās nav jāvēršas pie zvērināta notāra paraksta apliecināšanai uz piekrišanām un vairāku veida nostiprinājuma lūgumiem, kas skar hipotēkas nostiprinājumu. Regulējumam ir pozitīva ietekme uz pakalpojumu digitālo un attālināto pieejamību, pozitīvi ietekmējot produktivitāti, kas ir atzīta par augstu prioritāti Eiropas un Latvijas publiskajā un privātajā sektorā. Turklāt saskaņā ar grozījumiem Zemesgrāmatu likumā, kas stājās spēkā 2019. gadā, likums papildināts ar regulējumu, kas paredz, ka nostiprinājuma lūgumu var iesniegt zemesgrāmatā arī elektroniskā formā, ja privātpersona elektroniski parakstījusi un zvērināts notārs elektroniski apliecinājis tās parakstu uz nostiprinājuma lūguma, līdz ar ko dokumentu iesniegšana zemesgrāmatā šajos gadījumos notiek zvērināta notāra uzraudzībā, tādā veidā samazinot privātpersonu veicamo darbību skaitu un patērēto laiku, kā arī stiprinot valsts kontroli pār nostiprinājuma lūgumu plūsmu un veicinot personu pamattiesības uz īpašumu. Tāpat 2019. gada 1. jūlijā spēkā stājās Ministru kabineta 2019. gada 28. maija noteikumi Nr. 230 "Noteikumi par zvērinātu notāru amata vietām", kas izstrādāti, pārskatot zvērinātu notāru amata vietu skaitu un izvietojumu un

rezultātā likvidējot ilgstoši vakantās zvērinātu notāru amata vietas, kā arī atsevišķas zvērinātu notāru amata vietas pārceļot uz citām apdzīvotām teritorijām, proti, izveidojot pa vienai jaunai zvērināta notāra amata vietai Ādažos, Baložos un Olainē.

2021. gada 8. aprīlī tika pieņemti grozījumi Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumā, kas paredz no 2021. gada 1. septembra – 2023. gada 31. augustam pilotprojekta veidā uzturlīdzekļu parāda lietas nodot ārpustiesas piedziņai. Pilotprojekta ietvaros parāda ārpustiesas atguvēju iesaiste tiks veikta pirms Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas lēmuma par uzturlīdzekļu izmaksu nodošanas piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam un tiks attiecināta uz lietām, kurās lēmums pieņemts administratīvā procesa kārtībā.

Norādāms, ka parāda atgūšanas process pie parāda ārpustiesas atguvēja ir parādniekam labvēlīgāks, nekā piespiedu izpilde pie zvērināta tiesu izpildītāja, jo ir:

- 1) finansiāli izdevīgāks – parādniekam būs mazākas izmaksas (salīdzinot ar piespiedu izpildes procesa izdevumiem;
- 2) balstīts uz komunikāciju, vēršot parādnieka uzmanību uz potenciālajām sekām un aicinot labprātīgi izpildīt saistības;
- 3) vērsts uz labprātīgu izpildi - netiek piemēroti piespiedu ierobežojumi, piemēram, kontu apķīlāšana, darba algas ieturējumi u.tml.;
- 4) diskretāks - netiek informēts darba devējs, komunikācija tiek īstenota tikai ar pašu parādnieku.

Tāpat grozījumi paredz aizliegumu uzturlīdzekļu parādniekiem spēlēt azartspēles un interaktīvās azartspēles, kā arī piedalīties interaktīvajās izlozēs. Azartspēļu organizētājam noteikts pienākums azartspēļu organizēšanas vietā pārliecināties, vai persona nav uzturlīdzekļu parādnieks, liedzot tai atrasties spēļu organizēšanas vietā. Šāds ierobežojums tika noteikts ar mērķi aizsargāt bērna tiesības un veicinātu vecāku pienākuma pildīšanu — uzturlīdzekļu maksāšanu.

2020. gada 11. jūnijā stājās spēkā grozījumi likumā “Par tiesu varu”, ar kuriem izslēgta stažēšanās un kvalifikācijas eksāmens kā tiesneša amata kandidātu atlases procesa daļa, paredzēts, ka tiesneša amata vakances gadījumā netiks rīkots konkurss katrā atsevišķā gadījumā, bet kandidāti tiks izraudzīti no kandidātu saraksta, kas būs izveidots atlases konkursā, mainīts jauno tiesnešu mācību formāts, paredzot, ka pirmā gada laikā pēc pirmreizējas iecelšanas rajona (pilsētas) tiesneša amatā vai apstiprināšanas apgabaltiesas tiesneša amatā tiesnesim ir pienākums apgūt jauno tiesnešu mācību kursu.

Vienlaikus ar grozījumiem likumā “Par tiesu varu” 2020. gada 15. aprīlī stājās spēkā Tieslietu padomes apstiprinātā jaunā Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas tiesneša amata kandidātu atlases kārtība, ar kuru noteikta konceptuāli jauna pieeja tiesneša profesionālajam standartam, būtiski mainot arī atlases pārbaudījumu saturu, ieviešot procesu, kas ir vērsts gan uz profesionālo zināšanu novērtēšanu, gan personisko

kompetenču identificēšanu. Atbilstoši kārtībai atlasīti veic Tieslietu padomes izveidota tiesnešu amata kandidātu atlases komisija, kuras sastāvā ir trīs senatori, trīs apgabaltiesu tiesneši un trīs rajona (pilsētas) tiesu tiesneši.

Ministru kabineta 2020. gada 14. jūlija sēdē tika izskatīts un atbalstīts informatīvais ziņojums "Par tiesu ekspertīžu institūta reformas ieviešanas iespēju izvērtējumu" (prot. Nr. 44 56. §), kas paredz īstenot tiesu ekspertīžu institūta reformu. Saskaņā ar informatīvo ziņojumu tiesu ekspertīžu institūta reformu paredzēts īstenot divos posmos. Tiesu ekspertīžu institūta reformas pirmais posms, saglabājot esošo tiesu ekspertīžu institucionālo sistēmu, paredz veikt pasākumus, kas veicinās tiesu ekspertīzes jomas plānveidīgu attīstību, nodrošinās racionālāku finanšu līdzekļu izlietojumu, piemēram, Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes un Valsts tiesu ekspertīžu biroja sadarbības nostiprināšana, piedaloties kopīgos investīciju projektos, kas skar tiesu ekspertīzi, sarunu ar Norvēģijas valdību par finanšu avota piesaisti tiesu ekspertīžu un kriminālistikas jomas kapacitātes stiprināšanai par Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumenta rezerves finansējuma ietvaros turpināšana, tiesu ekspertu statusa vienādošana un ar to saistītā normatīvā regulējuma izstrāde, u.c. pasākumi. Informatīvajā ziņojumā sniegts izvērsti skaidrojums par apsvērumiem un nepieciešamību vienādot tiesu ekspertu statusu (tiesu ekspertu amatus ar speciālajām dienesta pakāpēm, kuru pamatpienākumos nebūs saistīti ar kriminālprocesuālo darbību veikšana notikumu vietās, un tiesu ekspertu civildienesta ierēdņu amatus, pārveidojot par darbinieku amatiem), kā arī uzvērtā nepieciešamība vienādot tiesu ekspertu atlīdzību, īpaši norādot, ka atalgojumam jābūt līdzvērtīgam amatam noteiktajai atbildībai, slodzei un pienākumu apjomam, ar atbilstošām sociālām garantijām. Tāpat arī uzsvērtā atbilstoša pārejas perioda nepieciešamība, nodrošinot samērīgu un atbilstošu pārejas periodu, lai novērstu tiesu ekspertu korpusa straujas izmaiņas. Savukārt vienotās tiesu ekspertīžu iestādes izveide, Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes Ekspertīžu biroju pievienojot Valsts tiesu ekspertīžu birojam, paredzēta tiesu ekspertīžu institūta reformas otrajā posmā līdz 2025. gada 31. decembrim.

Lai nostiprinātu e-lietas ilgtspējību, vienotu valstisku redzējumu par e-lietu, noteiktu e-lietai tiesisku regulējumu un pamatojumu datu apstrādei e-lietas koplietošanas risinājumu platformas ietvaros, kā arī nodrošinātu e-lietas koordinētu uzraudzību un darbību izstrādāts likumprojekts "E-lietas koplietošanas risinājumu platformas likums". Šī likumprojekta galvenais mērķis ir nodrošināt amatpersonām, kas īsteno civilprocesu, kriminālprocesu, administratīvā pārkāpuma procesu, administratīvo procesu vai nolēmuma izpildes procesu, tiesisko pamatu apstrādāt personas datus e-lietas koplietošanas risinājumu platformā, kā arī, lai noteiktu tiesiskos priekšnoteikumus datu apmaiņai starp e-lietas koplietošanas risinājumu platformā savienotajām valsts informācijas sistēmām. Jautājuma par personas datu apstrādi noregulēšana e-lietas kontekstā ir būtiska, lai netiktu aizskartas personas tiesības un personas datu apstrāde nenotiktu ārpus tiesību aktos ietverta regulējuma. Ar šo likumprojektu tiks noregulēta e-lietas koplietošanas risinājumu platformas darbība, tai skaitā e-lietas koplietošanas risinājumu platformā esošie koplietošanas risinājumi, kā arī tiks paredzētas tiesības valsts un pašvaldības iestādēm piekļūt e-lietas portālam un tajā ievadīt procesuālajos

likumos noteiktos datus. Attiecīgi, apzinoties nepieciešamību noteikt e-lietas koplietošanas risinājumu platformā apstrādājamo datu apjomu, likumprojektā tiks paredzēts deleģējums Ministru kabinetam noteikt apstrādājamo datu apjomu un glabāšanas noteikumus. Vienlaikus šajā likumprojektā tiks atrunāts jautājums par informācijas pieejamību e-lietas portālā, kur attiecīgi personai būs nodrošināta iespēja iesniegt dokumentus savu procesuālo tiesību un pienākumu realizācijai un iepazīties ar iestādes sagatavotajiem procesuālajiem dokumentiem. Izstrādājot vienotu E-lietas koplietošanas risinājumu platformas likumu, tiks izpildīts arī Valsts kontroles 2020. gada 23. decembra revīzijas ziņojumā "Noziedzīgu nodarījumu ekonomikas un finanšu jomā izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitāte", kur viens no izvērtētajiem elementiem ir "E-lietas programmas vadības risku izvērtējums" ieteikumi. Likumprojekts paredz izveidot E-lietas uzraudzības padomi kā būtisku e-lietas koordinētas funkcionēšanas un attīstības nodrošināšanas elementu.

Pētījums "Pieeja tiesiskumam Latvijā" (pieejams: <http://petijumi.mk.gov.lv/node/3306>) ir veikts Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētajā projektā Nr.10.1.3.0/19/TP/006 "Tehniskā palīdzība Tieslietu ministrijai ES fondu plānošanai" 2020. gadā. Pētījuma gala rezultāts nodots un pieņemts 01.06.2020. Pētījums "Pieeja tiesiskumam Latvijā" izstrādāts ar mērķi analizēt nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto personu iespējas aizstāvēt savas tiesības un nodrošināt šo tiesību ievērošanu, risinot juridiska rakstura jautājumus. Pētījumā konstatēts, ka šīs iespējas šobrīd nav konsekvantas un sistemātiskas, tāpēc būtu pilnveidojama valsts apmaksātās juridiskās palīdzības sistēma, vērtējot iespēju ieviest sākotnējo juridisko palīdzību un iekļaujot mediācijas pakalpojumu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sistēmā. Pētījumā analizēta iespēja nodrošināt sākotnējo valsts apmaksāto juridisko palīdzību visām personām, kā arī sekundārās juridiskās palīdzības sniegšanai paaugstināt personas ienākumu līmeni, nosakot to robežās no 700 – 1000 EUR mēnesī. Tāpat tiek piedāvāts attīstīt mediācijas pakalpojumu un veicināt tā izmantošanu. Pētījumā analizēta arī iespēja daļējas līdzmaksājuma sistēmas ieviešanai valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sistēmā un mediācijā.

4. Personāls

2020. gadā:

Vidējais amata vietu skaits - 220;

Vidējais darbinieku skaits - 217;

Personāla mainība -14%;

Darbinieku skaits pa vecuma grupām:

20-30 gadi	43
30-40 gadi	118
40-50 gadi	53
50-60 gadi	20
Virš 60 gadiem	7

Darbinieku sadalījums pa dzimumu grupām:

sievietes	205
vīrieši	35

5. Komunikācija ar sabiedrību

2020. gadā Tieslietu ministrija īstenoja dažādas komunikācijas aktivitātes, lai informētu sabiedrību par ministrijas aktualitātēm, izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentiem un normatīvo aktu projektiem, kā arī skaidrotu ministrijas pieņemtos lēmumus.

Lai nodrošinātu informācijas apriti, tika izmantoti šādi komunikācijas kanāli/instrumenti:

- preses relīzes;
- TM mājaslapa;
- sociālā mikroblogošanas vietne *Twitter* un *Facebook*;
- mediju brīfingi;
- konferences, semināri;
- vietne *Youtube*.

2020. gadā ministrijas pārstāvji snieguši intervijas drukātajiem medijiem, radio un televīzijai, kā arī portāliem. Tāpat tika sniegtas rakstiskas un mutiskas atbildes uz iedzīvotāju un mediju uzdotajiem jautājumiem par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem.

6. 2021. gadā plānotie pasākumi

2021. gadā, lai īstenotu TM prioritātes - droša uzņēmējdarbības vide, uz taisnīgu rezultātu orientēta tiesu sistēma, tiesas un prokuratūras, advokatūras atbildības stiprināšana, inovatīvu tehnoloģisko risinājumu ieviešana tieslietu sistēmā, notiesāto resocializācijas sistēmas pilnveidošana un bērnu tiesību jautājumu sakārtošana, tiek plānots īstenot šādus pasākumus:

- Nodrošināt Ekonomisko lietu tiesas - specializētas tiesas ātrai, kvalitatīvai un efektīvai sarežģītu komercstrīdu, ekonomisko un finanšu noziegumu un korupcijas lietu izskatīšanai - darbības uzsākšanu un tās darbību.
- Īstenot pasākumus Valsts kontroles veiktās Ekonomisko un finanšu noziegumu izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitātes revīzijas jeb tieslietu audita ieteikumu ieviešanai.
- Ar mērķi paaugstināt tiesnešu, prokuroru un izmeklētāju profesionālo kvalifikāciju virzīt iniciatīvu par vienota profesionālo zināšanu pilnveides mācību centra jeb Tieslietu akadēmijas izveidi.
- Veikt izvērtējumu par Šķīrējtiesu likuma darbības efektivitāti, tajā skaitā, novērtējot šķīrējtiesām izvirzīto prasību izpildi.
- Īstenot pasākumus tiesu ekspertīžu institūta reformas, kas paredz vienotas tiesu ekspertīžu iestādes izveidi ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim, ieviešanai.
- Turpināt darbu pie izvērtējuma par iespējām paplašināt valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensācijas cietušajiem sistēmu.
- Turpināt darbu pie izvērtējuma par iespējām paplašināt mediācijas izmantošanu.
- Pārskatīt tiesas spriedumu anonimizācijas prasības, paredzot atteikšanos no spriedumu anonimizācijas vismaz atsevišķu kategoriju lietās.
- Turpināt darbu pie bērnu likumpārkāpuma prevencijas sistēmas bērna antisociālās uzvedības novēršanai pilnveides.
-
- Turpināt e-lietas projektu programmas "E-lieta: izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveide" īstenošanu.
- Turpināt Uzņēmumu reģistra publisko reģistru modernizāciju, lai izveidotu modernu, ilgtspējīgu un mūsdienu tehnoloģijās un pašapkalpošanās vidē balstītu informācijas sistēmu, kas ļautu uzlabot Uzņēmumu reģistra funkciju izpildes efektivitāti, kā arī ieviest klientorientētus pakalpojumus un nodrošināt to pārrobežu pieejamību.
- Lai nodrošinātu efektīvu Latvijas cīņu ar korupciju un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, turpināt darbu pie starptautisko organizāciju Latvijas novērtējumos (OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas Latvijas 3.fāzes novērtējums un MONEYVAL/FATF

Latvijas 5.kārtas novērtējums) izteikto rekomendāciju savlaicīgas un pilnvērtīgas izpildes.

- Nodrošināt normatīvo aktu projektu par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, kas paredz iespēju no 2022. gada 1. janvāra fiziskām personām ar zemiem ienākumiem un nelielu parādsaistību apmēru noteiktā kārtībā atbrīvoties no tādām parādsaistībām, kas radušās no patērētāja kreditēšanas likuma Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē, virzību Saeimā.
- Turpināt Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija direktīvas (ES) 2019/1023 par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem (ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132 (Direktīva par pārstrukturēšanu un maksātnespēju)) ieviešanu, lai sniegtu ne tikai juridiskajām personām, bet arī fiziskajām personām plašāku pieeju otrajai iespējai.
- Izstrādāt grozījumus Maksātnespējas likumā, stiprinot mehānismus maksātnespējas procesa izmaksu kontrolei, tādējādi tās samazinot un veicinot maksātnespējas procesa caurspīdīgumu, tostarp paredzot iespēju virzīt maksātnespējas procesu pabeigšanai saīsinātā procesa kārtībā, un pārskatot maksātnespējas procesa administratora profesijas tiesisko regulējumu.
- Turpināt darbu pie jaunā Liepājas cietuma būvniecības procesa nodrošināšanas. Jaunais Liepājas cietums - kopējai sabiedrības drošībai nozīmīgs infrastruktūras objekts, kas ļaus uzsākt jaunas sodu izpildes sistēmas ieviešanu, pilnveidojot ieslodzīto resocializācijas procesu.
- Turpināt darbu pie Resocializācijas pamatnostādņu 2021.-2027. gadam izstrādes, nodrošinot resocializācijas politikas attīstību, un Kriminālsodu izpildes likumprojekta izstrādes, paredzot jaunu un modernu brīvības atņemšanas soda izpildes kārtību.
- Ar mērķi sekmēt juridiskās izglītības kvalitātes paaugstināšanos turpināt darbu pie valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanas un norises.
- Turpināt civilprocesa pilnveides izmaiņu virzību gan attiecībā uz TM pastāvīgajā darba grupā, gan Ministru kabinetā un Saeimā esošajiem projektiem.
- Virzīties uz vienotu īpašumu (zemes un ēkas vienotības princips), turpinot uz piespiedu dalītā īpašuma sakārtošanu vērstu pasākumu īstenošanu.
- Izstrādāt grozījumus Civillikuma mantojuma tiesību daļā un saistītajos normatīvajos aktos, balstoties uz pētījuma "Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjautājumi un to modernizācijas nepieciešamība" rezultātu apspriešanas pastāvīgajā darba grupā Civillikuma mantojuma tiesību daļas grozījumu izstrādei rasto risinājumu.

- Turpināt darbu pie komerciesību regulējuma pilnveides akciju reģistrācijas jautājumā. Ar normatīvo regulējumu tiks mainīta ne tikai akciju reģistrācijas kārtība, bet arī veikti citi būtiski uzlabojumi akciju sabiedrību regulējumā, tajā skaitā, pārskatīta un atvieglota pamatkapitāla apmaksas kārtība, modernizēta un atslogota akcionāru sapulču sasaukšanas un norises kārtība.
- Turpināt pēc pieprasījuma organizēt seminārus par normatīvo aktu izstrādes procesu, anotāciju aizpildīšanu un juridisko tehniku, tādējādi veicinot normatīvo aktu kvalitātes paaugstināšanos.

2021. gadā Tieslietu ministrija neplāno veikt pētījumus Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumos Nr.1 "Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus" noteiktajā kārtībā.